

COMPENDIU STATISTIC

cu privire la evoluția în anul
2019 a cazurilor de violență,
neglijare, exploatare, trafic
asupra copiilor

„Compendiul statistic cu privire la evoluția în anul 2019 a cazurilor de violență, neglijare, exploatare, trafic asupra copiilor” a fost elaborat de Centrul Național de Prevenire a Abuzului față de Copii în baza datelor pentru anul 2019, oferite de către instituțiile partenere în cadrul MIC VNET (MSMPS, MECC, IGP/MAI, PG, ISM, STC) la solicitarea CNPAC.

AUTORI: Viorica Toartă, consultant național în politici sociale, monitorizare și evaluare
Daniela Sîmboteanu, coordonator ediție, consultant național în domeniul protecției copilului, președinte CNPAC

Constatările și concluziile acestei analize aparțin CNPAC și nu reflectă punctele de vedere ale agenției finanțatoare.

CNPAC aduce mulțumiri reprezentanților autorităților publice centrale și locale din domeniul protecției sociale, educației, ocrotirii sănătății, a ordinii și securității publice care au contribuit și sprijinit realizarea acestui compendiu statistic.

©CNPAC2020. Toate drepturile sunt rezervate. Reproducerea totală sau parțială a fragmentelor din această publicație este autorizată doar cu condiția indicării clare și exacte a sursei.

LISTA ABREVIERILOR

AMMC	Asistența Medicală Mamei și Copilului
ANET	Abuz, Neglijare, Exploatare și Trafic
ATN	Autoritate Tutelară Națională
ATL	Autoritate Tutelară Locală
BNS	Biroul Național de Statistică
CNPAC	Centru Național de Prevenire a Abuzului față de Copii
IGP	Inspectoratul General de Poliție
ISM	Inspectoratul de Stat al Muncii
HG	Hotărâre de Guvern
MAI	Ministerul Afacerilor Interne
MECC	Ministerul Educației, Culturii și Cercetării
MIC	Mecanismul Intersectorial de Cooperare
MSMPS	Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale
ODD	Obiectivele de Dezvoltare Durabilă
VNET	Violență, Neglijare, Exploatare și Trafic al copilului
TFU	Trafic de Ființe Umane

CUPRINS

INTRODUCERE	3
Evoluția numărului cazurilor suspecte VNET înregistrate și referite autorității tutelare de către sectoarele partenere în cadrul MIC	4
Asigurarea intervențiilor de protecție imediată în cazurile de pericol iminent pentru viața și securitatea copilului	13
Asigurarea examinărilor specializate în cazurile VNET și infracțiunile comise împotriva copiilor	17
Raportarea intersectorială și calitatea datelor prezentate de sectoarele partenere	21
CONCLUZII	25
RECOMANDĂRI	27
ANEXE: tabele statistice	28

INTRODUCERE



În anul 2019 s-au împlinit cinci ani de la punerea în aplicare la nivel național a Mecanismului intersectorial de cooperare pentru identificarea, evaluarea, referirea, asistența și monitorizarea copiilor victime și potențiale victime ale violenței, neglijării, exploatării și traficului (MIC VNET)¹, care constituie unul dintre instrumentele cheie în implementarea cadrului legislativ național în domeniul protecției copiilor aflați în situații de risc, precum și a priorităților strategice pe termen mediu și lung. Totodată, MIC reprezintă și un răspuns la angajamentele internaționale asumate de către Republica Moldova în materie de protecție a drepturilor copilului, a aspirațiilor pentru integrare în UE, dar și a obiectivelor Agendei Globale de Dezvoltare Durabilă 2030². Prin urmare urmărirea evoluțiilor în implementarea MIC VNET reprezintă o prioritate curentă.

Prezentul compendiu statistic este elaborat în baza datelor pentru anul 2019, oferite de către instituțiile partenere în cadrul MIC VNET (MSMPS, MECC, IGP/MAI, PG, ISM, STC) la solicitarea CNPAC. Totodată, în scopul efectuării unor comparabilități cronologice în timp, acolo unde a fost identificat ca fiind pertinent, au fost utilizate datele pentru perioada anilor 2017-2018 din cadrul Notei analitice privind cooperarea intersectorială în domeniul identificării, evaluării, referirii, asistenței și monitorizării copiilor victime și potențiale victime ale violenței, neglijării, exploatării și traficului³.

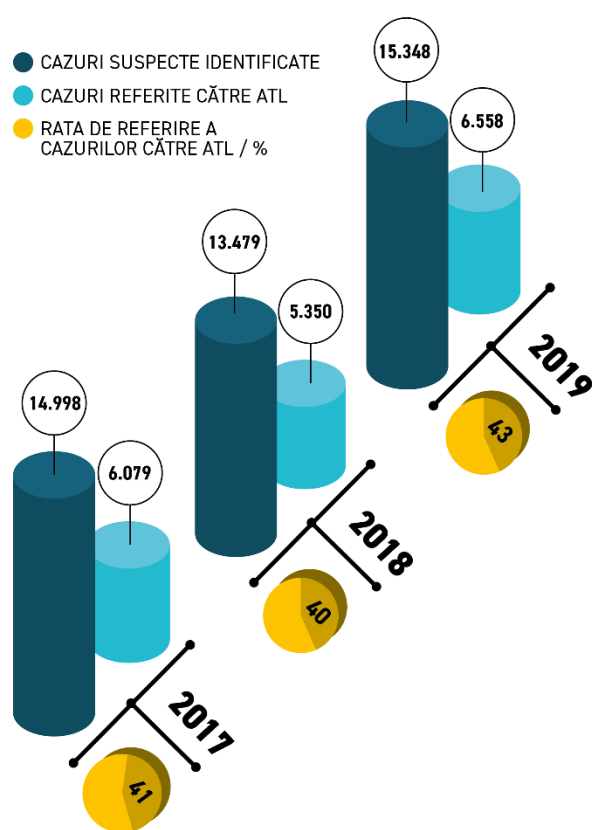
Analiza a fost efectuată în funcție de datele disponibile, printre limitări fiind considerate lipsa unor dezagregări pentru care sectoarele partenere fie că nu au prezentat date, fie că acestea lipsesc în cadrul formularelor sectoriale de colectare și raportare.

¹ Hotărârea Guvernului nr. 270 din 08.04.2014, cu privire la aprobarea Instrucțiunilor privind mecanismul intersectorial de cooperare pentru identificarea, evaluarea, referirea, asistența și monitorizarea copiilor victime și potențiale victime ale violenței, neglijării, exploatării și traficului.

² ODD 16.2. „Stoparea abuzului, exploatării, traficului și a tuturor formelor de violență și torturii copiilor”; ODD 8.7. „Măsuri imediate și eficiente pentru eradicarea muncii forțate, eliminarea sclaviei moderne și traficului de ființe umane și asigurarea interzicerii și eliminării celor mai grave forme ale muncii copiilor, inclusiv recrutarea și utilizarea copiilor soldați, iar până în 2025 eliminarea muncii copiilor în toate formele sale”.

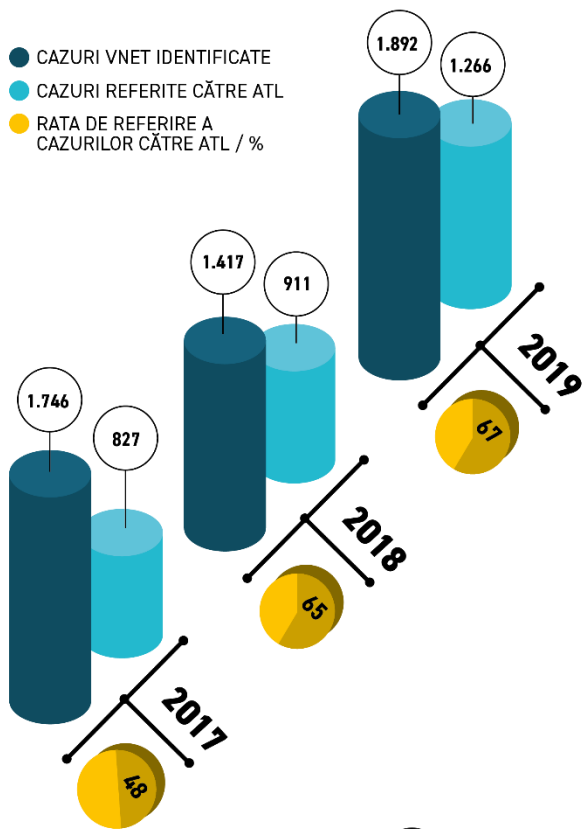
³ http://cnpac.org.md/uploaded/Amicel/Studii/Nota%20analitic_VNET_CNPAC_2019.pdf

EVOLUȚIA NUMĂRULUI CAZURILOR SUSPECTE VNET ÎNREGISTRATE ȘI REFERITE AUTORITĂȚII TUTELARE DE CĂTRE SECTOARELE PARTENERE ÎN CADRUL MIC



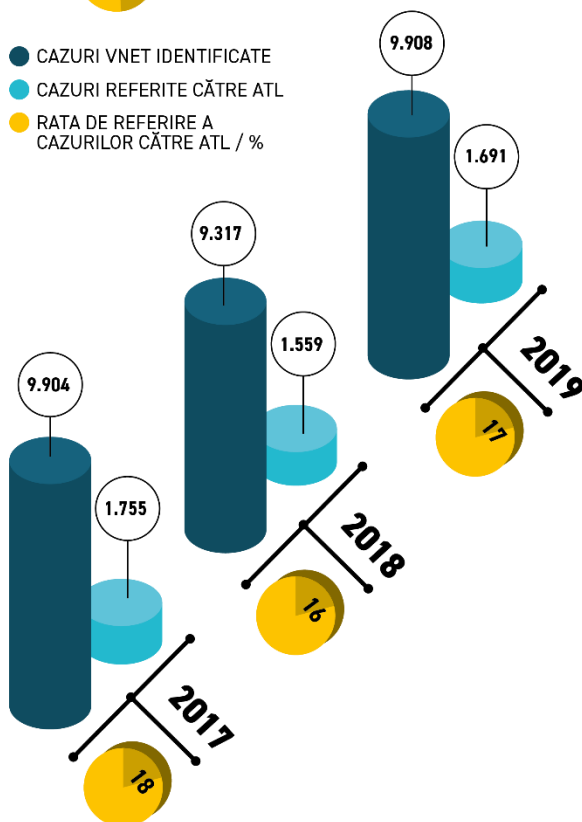
Numărul cazurilor suspecte VNET identificate și a celor referite autorității tutelare de către sectoarele partenere MIC este în creștere. Pe parcursul anului 2019 de către sectoarele partenere a fost identificat cumulativ un număr de 15348 cazuri suspecte VNET, în ascendență cu 13,9% față de anul 2018 și cu 2,3% față de anul 2017. În urma examinării acestora în cadrul instituțiilor, în adresa autorității tutelare, prin intermediul Fișelor de sesizare, au fost referite 6558 cazuri (sau 42,7% în total cazuri identificate), în creștere cu 22,6% față de anul precedent și cu 7,9% față de anul 2017 (Diagrama 1 și Tabelul 1 din Anexă).

DIAGRAMA 1. Dinamica referirii și identificării de către sectoarele partenere MIC a cazurilor VNET către autoritatea tutelară. SURSA: date administrative sectoriale.



Numărul cazurilor suspecte VNET identificate și a celor referite către autoritatea tutelară, prin intermediul Fișelor de sesizare, variază de la un sector la altul. În anul 2019, specialiștii AMMC din cadrul instituțiilor medico-sanitare din subordinea MSMPS au identificat 1892 cazuri suspecte VNET (în creștere cu 33,5% în raport cu anul 2018 și cu 8,4% față de anul 2017), cu o rată de referire a acestora în adresa autorității tutelare de 66,9% (în creștere cu 2,6 p.p față de anul 2018 și cu 19,5 p.p. față de anul 2017) (Diagrama 2).

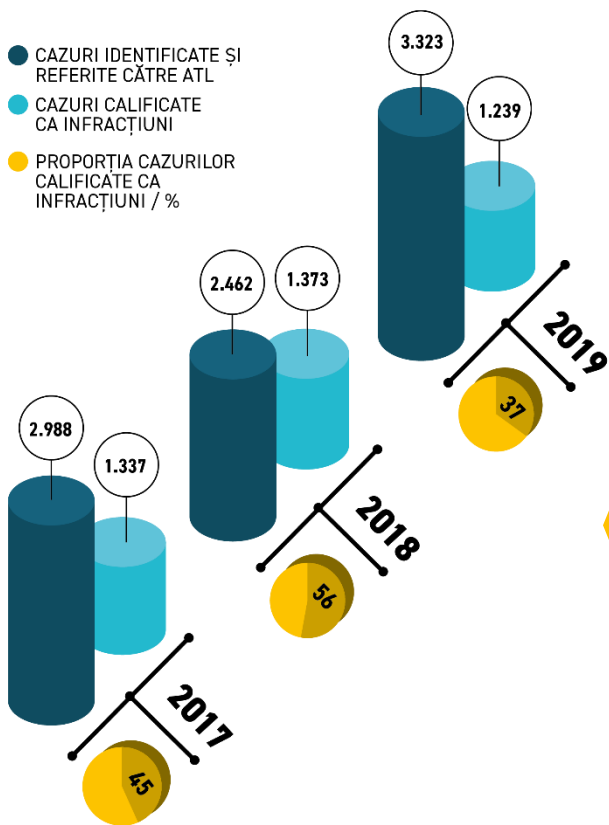
DIAGRAMA 2. Dinamica referirii și identificării cazurilor VNET către instituțiile medico-sanitare. SURSA: AMMC/MSMPS



Specialiștii ANET din cadrul instituțiilor de învățământ ale MECC, în anul de referință au identificat 9908 cazuri⁴ suspecte VNET (în ascendență cu 6,3% față de anul 2018, iar față de anul 2017 creșterea fiind ne semnificativă de 0,04%), cu o rată de referire a acestora către ATL de 17,1% (în creștere 0,3 p.p. față de anul 2018, dar cu o descreștere 0,7 p.p. față de anul 2017) (Diagrama 3).

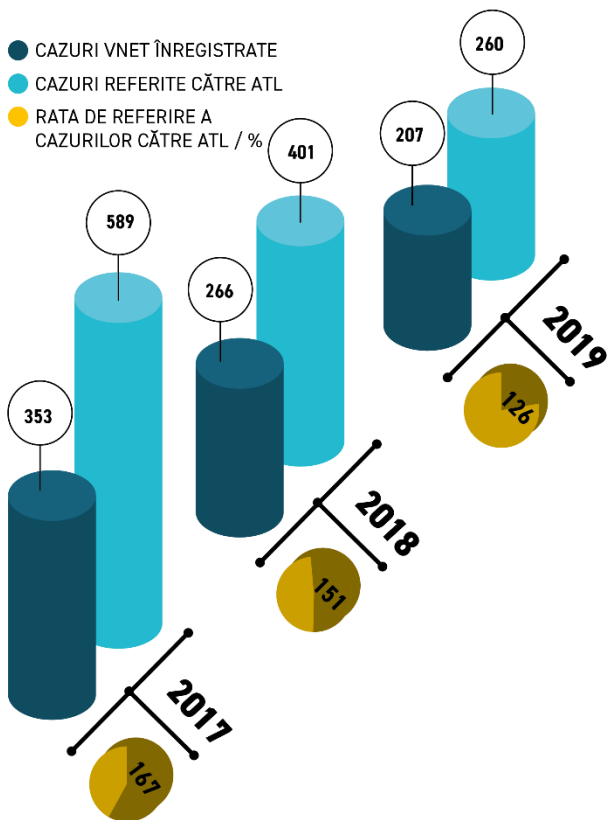
DIAGRAMA 3. Dinamica referirii și identificării cazurilor VNET către instituțiile de învățământ. SURSA: ANET/MECC

⁴ Pentru realizarea unei comparabilități intersectoriale anuale, au fost cumulate datele semestriale din anii de învățământ: pentru anul 2019 au fost cumulate datele din semestrul II / 2018-2019 cu cele din semestrul I / 2019-2020; pentru anul 2018 au fost cumulate datele semestrului II / 2017-2018 cu cele din semestrul I / 2018-2019; și pentru anul 2017 au fost cumulate datele semestrului II / 2016-2017 și semestrului I / 2017-2018.



Angajații IGP/MAI au identificat 3323 de cazuri suspecte VNET (în creștere cu 35% față de anul 2018), rata de referire fiind de 100%, menținându-se neschimbată față de anii precedenți. Aici trebuie de menționat aspectul preventiv al activității poliției, proporția cazurilor referite autorității tutelare este de 2,7 ori mai mare față de numărul celor care au fost calificate ca fiind infracțiuni împotriva copiilor (1239 infracțiuni sau 37,3% din totalul cazurilor identificate) (Diagrama 4).

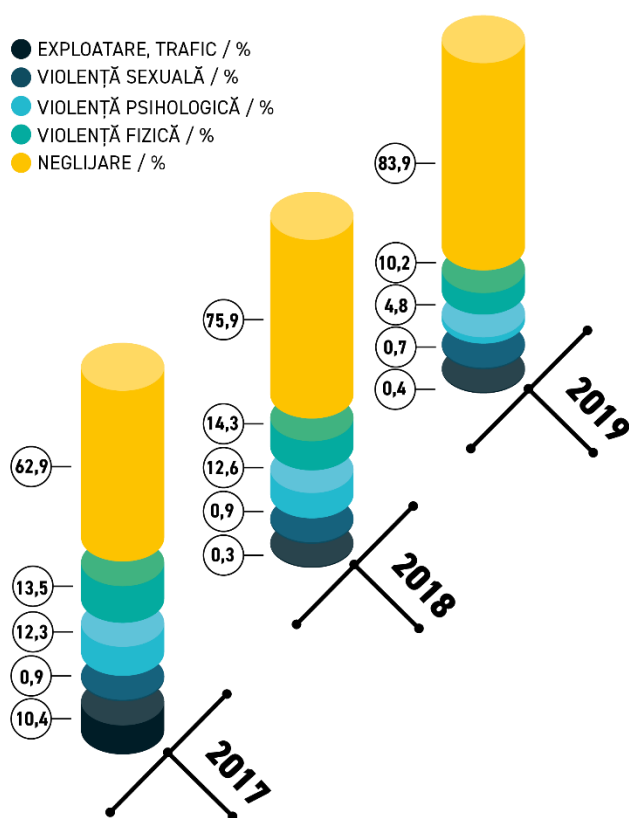
DIAGRAMA 4. Corelația dintre numărul cazurilor VNET înregistrate și referite ATL și numărul cazurilor calificate ca infracțiuni împotriva copilului. SURSA: IGP/MAI



Specialiștii serviciului „Telefonul copilului”, în anul 2019, au înregistrat 207 apeluri unice privind cazuri suspecte VNET (în descreștere cu 22,5% față anul 2018 și cu 41,4% de anul 2017), cu o rată de referire în adresa autorității tutelare de 125,6% (sau 260 de Fișe de sesizare care au vizat mai mulți copii pe un singur caz), în descreștere cu 25,1 p.p față de anul precedent și cu 41,3% față de anul 2017 (Diagrama 5).

DIAGRAMA 5. Dinamica identificării și referirii cazurilor VNET de către serviciul „Telefonul Copilului”. SURSA: STC/MSMPS.

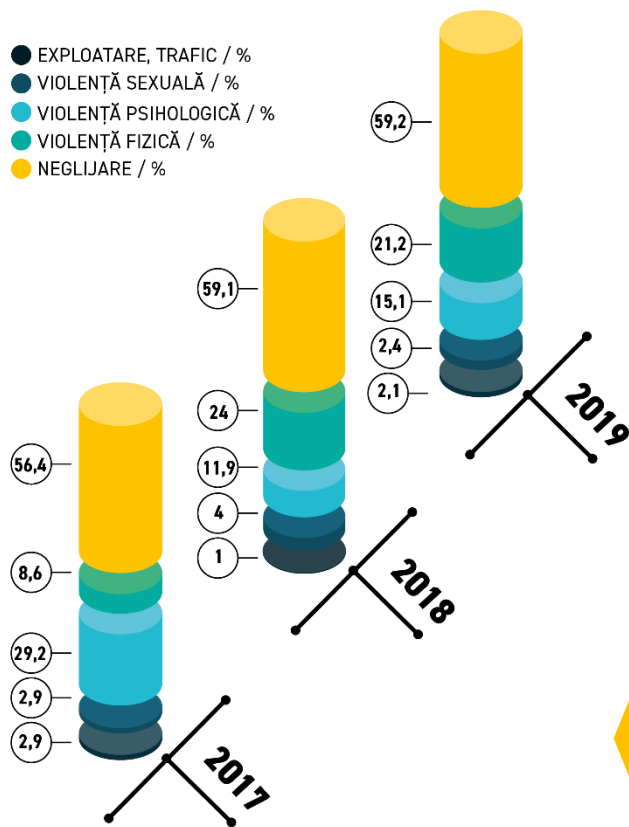
Angajații ISM în anul 2019 au identificat și referit autorității tutelare 29 cazuri VNET (în creștere cu 70,6% față de anul 2018 și de peste 4 ori mai mult față de anul 2017), rata de referire fiind de 100%, menținându-se la același nivel față de anii de comparație. La rândul său, reprezentanții ATL în rezultatul referirilor și autosesizărilor au înregistrat un număr cumulativ de 7727 Fișe de sesizare, cu o rată de creștere în raport cu anul 2018 cu 35,4% și cu 83,3% față de anul 2017 (Tabelul 2 din Anexă).



Neglijarea copilului prevalează în proporție de circa 84% în cadrul structurii cazurilor VNET înregistrate de către ATL în rezultatul referirilor și autosesizărilor, prezentând tendințe în ascendență pronunțate în raport cu anii precedenți (în creștere cu 8 p.p față de anul 2018 și 21,1 p.p. față de anul 2017). Violența fizică asupra copilului se plasează pe locul doi în cadrul distribuției, constituind 10,2% (în descreștere cu 4,1 p.p. față de anul 2018 și cu 3,2 p.p. față de 2017), urmată de violența psihologică – 4,8% (în diminuare cu 7,9 p.p. față de anul 2018 și 7,5 p.p. față de anul 2017). Violența sexuală, exploatarea și traficul copilului dețin ponderi reduse în cadrul structurii cu evoluții ne semnificative în raport cu anii de comparație (Diagrama 6).

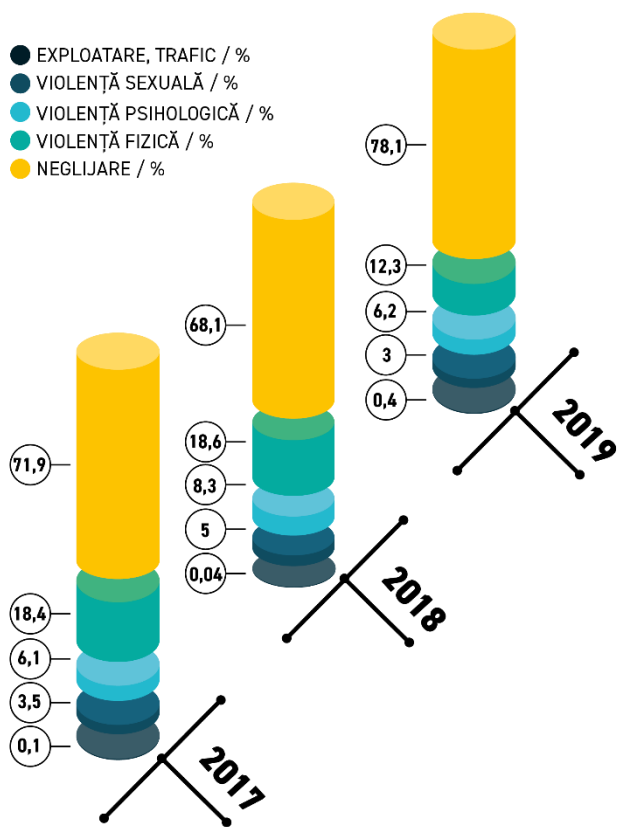
DIAGRAMA 6. Distribuția cazurilor VNET înregistrate de către ATL, pe tipurile de abuz. SURSA: ATN/MSMPS⁵.

⁵ Repartiția pentru 2017-2018 a fost făcută în baza datelor prezentate de ATN, unde suma repartiției cazurilor pe tipuri de abuz este mai mare, decât cifra totală de cazuri, din motivul că un copil poate fi concomitent victimă a mai multor forme de abuz.



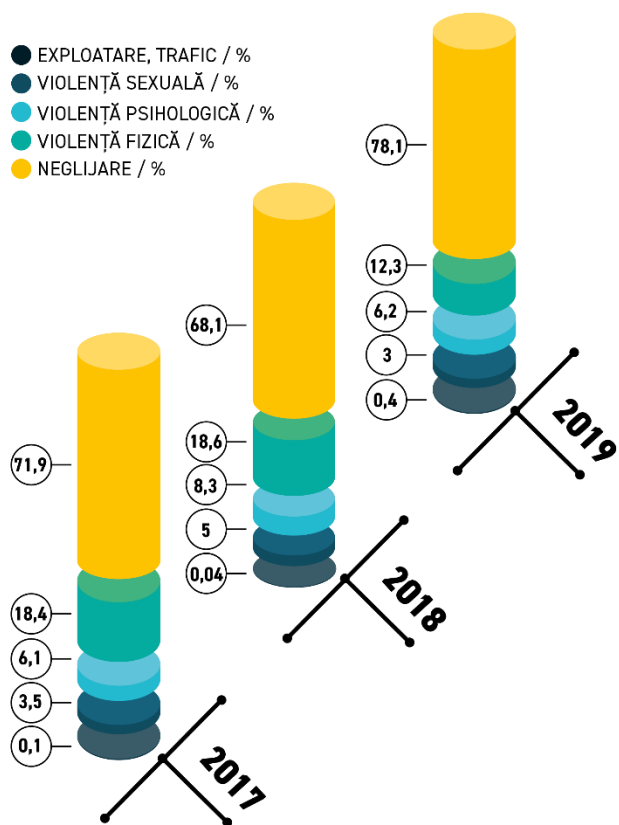
Neglijarea copilului prevalează în structura cazurilor VNET identificate de către sectoarele sănătății și ordinii publice, pe locul doi plasându-se după violența fizică, în structura celor identificate de către sectorul educației și serviciul ”Telefonul Copilului”. Astfel, neglijarea copilului a constituit circa 2/3 (sau 59,2%) dintre cazurile VNET identificate în anul 2019 de către specialiștii AMMC/MSMPS (în creștere nesemnificativă cu 0,1 p.p față de anul 2018 și cu 2,8 p.p față de anul 2017), urmată de violența fizică - 21,2% dintre cazuri (în diminuare cu 2,7 p.p față de anul precedent, dar cu o creștere de 12,6 p.p. față de anul 2017) și violență psihologică - 15,1% dintre cazuri (în creștere de 3,2 p.p. față de anul 2018, însă cu o diminuare de 14,1 p.p. față de anul 2017) (Diagrama 7 și Tabelul 3 din Anexă).

DIAGRAMA 7. Distribuția cazurilor VNET identificate de către instituțiile medico-sanitare, pe tipurile de abuz. SURSA: AMMC/MSMPS



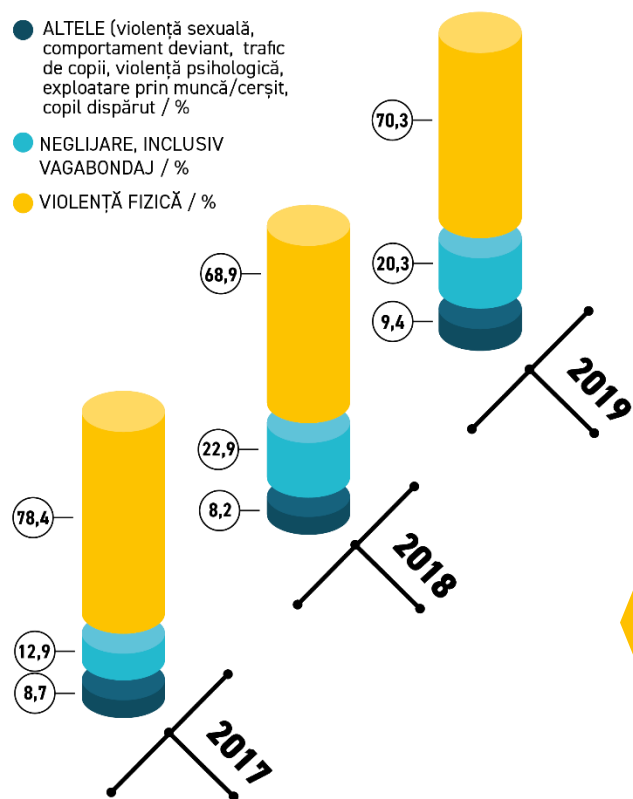
De asemenea, neglijarea copilului a constituit circa 4/5 (sau 78,1%) dintre cazurile VNET identificate și referite de către angajații IGP/MAI (în ascendență cu 10 p.p. față de anul 2018 și cu 6,2 p.p față de anul 2017), fiind urmată de violența fizică - 12,3% dintre cazuri (în diminuare față de anii precedenți cu 6,3 p.p. și 6,1 p.p.) și violența psihologică - 6,2% dintre cazuri (în diminuare cu 2,1 p.p. față de anul 2018, cu o creștere nesemnificativă de 0,1 p.p. față de anul 2017). Cazurile de violență sexuală au constituit 3% (în diminuare cu 2 p.p. față de anul 2018 și cu 0,5 p.p. față de 2017), iar cele de exploatare și TFU - 0,4% fără evoluții semnificative față de anii precedenți (Diagrama 8 și Tabelul 4 din Anexă).

DIAGRAMA 8. Distribuția cazurilor VNET identificate referite autorității tutelare de către poliție, pe tipuri de abuz. SURSA: IGP/MAI.



Violența fizică asupra copilului prevalează în proporție de 45,7% în structura cazurilor VNET identificate de către specialiștii ANET/MECC în anul 2019 (în diminuare cu 1,4 p.p. față de anii precedenți), urmată de neglijare – 26,9% (în ascendență cu 2.8 p.p. față de anul 2018 și cu 1,7 p.p. față de anul 2017) și violența psihologică – 25,9% (în descreștere cu 1,1 p.p. față de anul 2018, și o creștere cu 1,5 p.p. față de anul 2017. Cazurile de exploatare și TFU dețin ponderi reduse cu evoluții ne semnificative în raport cu anii precedenți (Diagrama 9 și Tabelul 5 din Anexă).

DIAGRAMA 9. Distribuția cazurilor VNET identificate de către instituțiile de învățământ, pe tipuri de abuz. SURSA: ANET/MECC.



Totodată, violența fizică asupra copilului constituie 70,3% în totalul cazurilor VNET înregistrate și referite de către specialiștii serviciului „Telefonul Copilului” în anul 2019 (în ascendență cu 1,4 p.p. față de anul 2018, dar în diminuare cu 8,2 p.p. față de anul 2017), urmată de neglijare care a constituit 20,3% din cazuri (în diminuare cu 2,4 p.p. față de anul 2018, dar în creștere cu 7,4 p.p. față de anul 2017). Cazurile de violență psihologică, sexuală, exploatare și TFU dețin ponderi minore fără evoluții pronunțate (Diagrama 10).

DIAGRAMA 10. Distribuția cazurilor de exploatare prin muncă copiilor înregistrate și referite de către angajații ISM, pe tipuri. SURSA: ISM.

- ÎN CONDIȚII DE MUNCĂ NEDECLARATĂ, SAU CU ANUMITE ÎNCĂLCĂRI ALE LEGISLAȚIEI MUNCII / %
- ÎN CONDIȚII INTERZISE DE MUNCĂ A COPILULUI / %

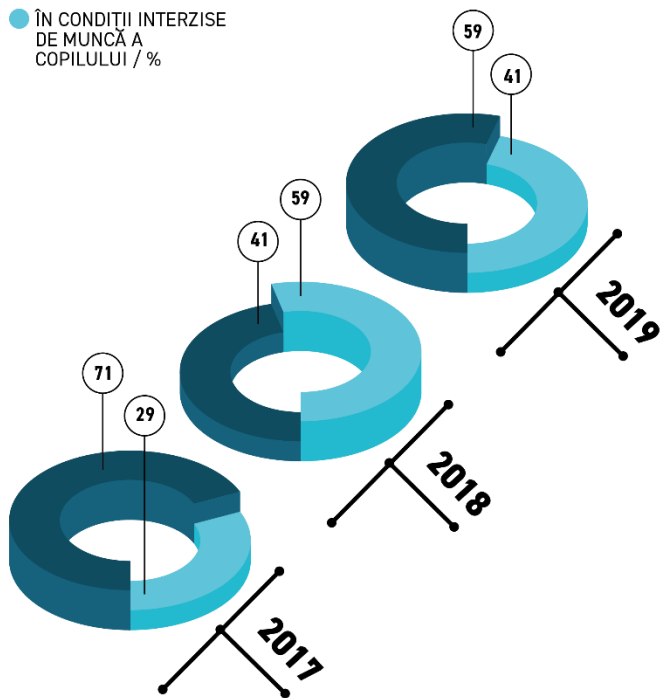


DIAGRAMA 11. Distribuția cazurilor de exploatare prin muncă copiilor înregistrate și referite de către angajații ISM, pe tipuri. SURSA: ISM.

Munca, în condiții de muncă interzise copilului, prevalează în proporție de peste 2/5 (sau 41,1%) dintre cazurile de exploatare identificate și referite de către angajații ISM, urmată de munca copiilor în condiții nedeclarate, sau cu anumite încălcări ale legislației. Evoluțiile în contextul respectiv în raport cu anii precedenți sunt oscilante (Diagrama 11 și Tabelul 6 din Anexă).

Peste 2/3 dintre cazurile VNET înregistrate de către ATL în rezultatul referirilor și autosesizărilor provin din mediul rural, iar în peste 1/2 dintre cazuri victime sunt băieți. Acest tablou al repartiției pe sexe a cazurilor identificate se menține practic similar în sectoarele sănătății (52,3%) și ordinii publice (52,9%), exceptând sectorul educației, unde băieții victime au constituit o pondere de 67,7% în total cazuri (Tabelul 7 din Anexă).

În funcție de sursa predominantă de sesizare sectorială, datele arată că, circa 2/3 (55,7%) dintre cazurile suspecte identificate în cadrul sectorului sănătății le-au revenit medicilor de familie/asistenților medicali de familie, iar circa 1/3 dintre cazurile sesizate - rudelor copiilor și persoanelor din comunitate (Tabelul 8 din Anexă). În cadrul sectorului educației, profesorilor le-au revenit peste 1/2 (sau 51,6%) dintre cazurile identificate, iar elevilor circa 1/4 (sau 24,9%), fiind în descreștere cu 8,1 p.p și respectiv 8,9 p.p. față de anii precedenți. De menționat, că o pondere de 95,3% în totalul cazurilor identificate a revenit instituțiilor din treapta de învățământ primar și secundat general (Tabelele 9 și 10 din Anexă).

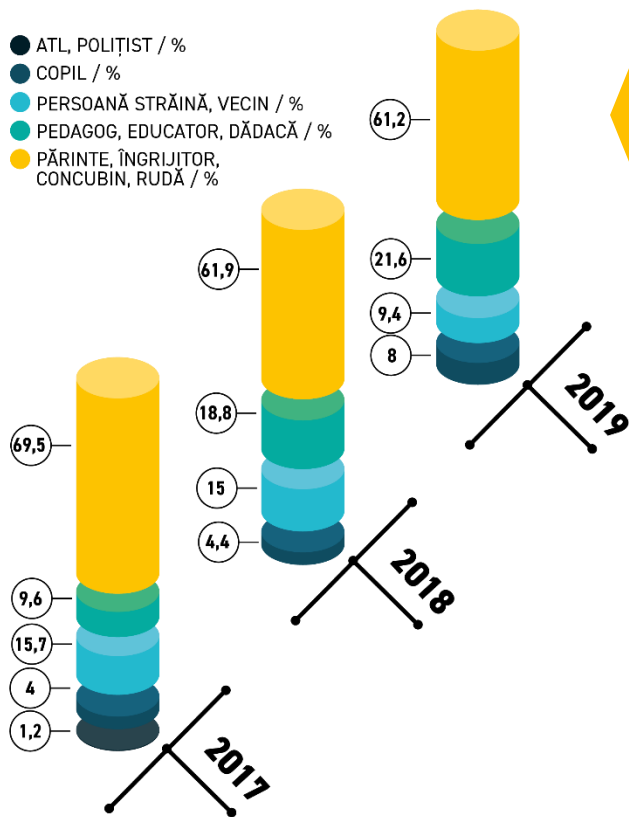


DIAGRAMA 12a. Repartiția cazurilor VNET de violență fizică și psihologică înregistrate de serviciul „Telefonul Copilului”, în funcție de relația victimei cu agresorul. SURSA: STC/MSMPS

În cadrul serviciului „Telefonul Copilului”, peste 4/5 (sau 83,4%) dintre cazuri au fost sesizate de către persoane adulte, copiii au sesizat 16,6% dintre cazuri, evoluția în acest context pe parcursul anilor precedenți fiind oscilantă (Tabelul 11 din Anexă).

Repartiția cazurilor VNET identificate și înregistrate în funcție de relația victimei cu agresorul arată că, **în 61,2% din cazurile de violență fizică și psihologică** (61,9% în anul 2018 și 69,5% în anul 2017), **52,9% din cele de violență psihologică** (52,8% în anul 2018 și 67 în anul 2017) și **25% din cele de violență sexuală** (38,5% în anul 2018 și 42,9% în anul 2017) **agresorii sunt persoanele din anturajul familial al copiilor** (membri de familie și rude).

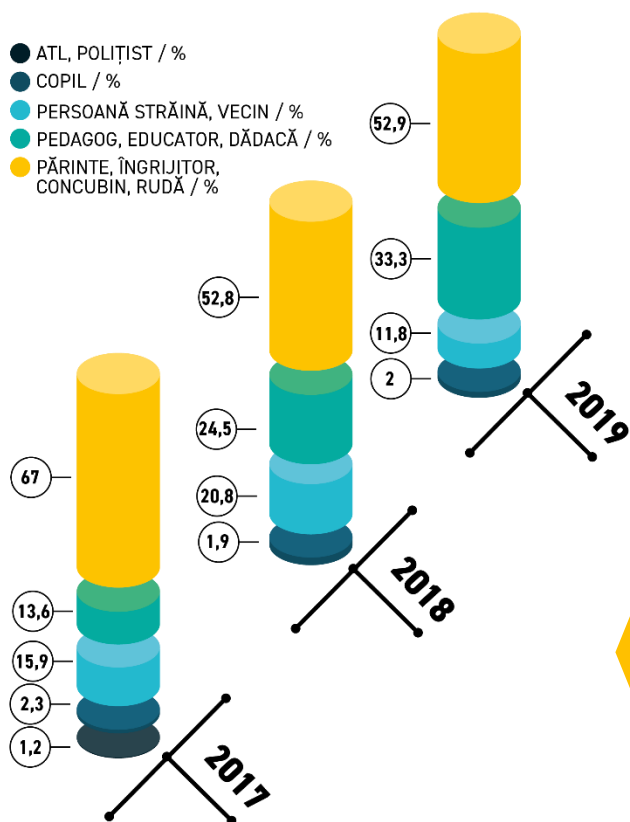
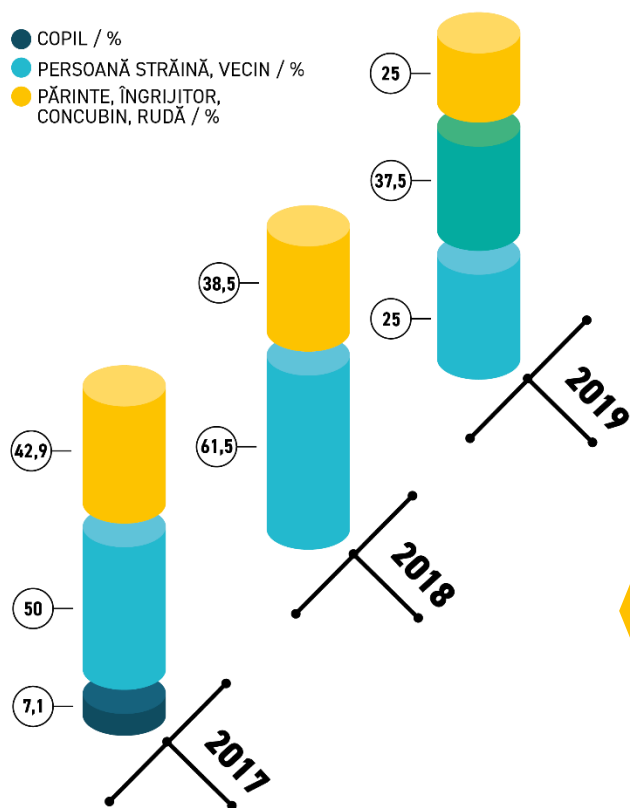


DIAGRAMA 12b. Repartiția cazurilor VNET de violență psihologică înregistrate de serviciul „Telefonul Copilului”, în funcție de relația victimei cu agresorul. SURSA: STC/MSMPS

Proporția cazurilor de violență unde agresorii sunt angajații instituțiilor de învățământ a constituit peste 1/5 (sau 21,6%) dintre cazurile de violență fizică și psihologică (în creștere cu 2,9 p.p. față de anul 2018 și cu 8,3 p.p. față de anul 2017) și 33,3% pentru cazurile de violență psihologică (în creștere cu 8,8 p.p. față de anul 2018 și cu 10,9 p.p. față de anul 2017).

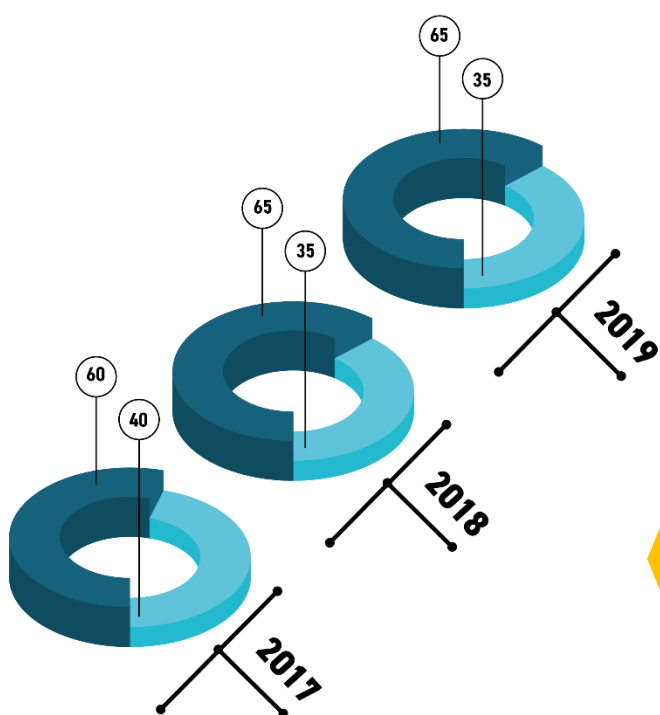


Persoanele din comunitate (străini, vecini, alți copii) sunt agresori în peste 1/6 (17,4%) din cazurile de violență fizică și psihologică înregistrate, în peste 1/5 (22,7%) dintre cele de violență psihologică și 75% din cele de violență sexuală (în descreștere 13,5 p.p. față de anul 2018 și cu 17,9 p.p. față de anul 2017) (Diagrama 12a, b și c și Tabelul 12 din Anexă).

DIAGRAMA 12c. Repartiția cazurilor VNET de violență sexuală înregistrate de serviciul „Telefonul Copilului”, în funcție de relația victimei cu agresorul. SURSA: STC/MSMPS.

ASIGURAREA INTERVENȚIILOR DE PROTECȚIE IMEDIATĂ ÎN CAZURILE DE PERICOL IMINENT PENTRU VIAȚA ȘI SECURITATEA COPILULUI

● RURAL / %
● URBAN / %



În anul 2019, autoritățile tutelare locale au dispus aplicarea măsurii plasamentului de urgență în privința a 500 de cazuri VNET, peste 2/3 dintre acestea (sau 64,8%) revenind mediului rural. Totodată în 55% dintre cazurile când a fost aplicat de plasamentul de urgență, victime au fost fetele (în creștere cu 2,4 p.p. față de anul 2018 și cu 5,8 p.p. față de anul 2017) (Diagramele 13 și 14). În 58,8% dintre cazurile de plasament de urgență victime au fost copii în vârstă de 7-17 ani, în 24,2% victime au fost cei în vârstă de 3-6 ani și 17% copii în vârstă de 0-2 ani (Diagrama 13 și Tabelul 13 din Anexă).



DIAGRAMA 13. Repartiția cazurilor de plasament de urgență a copiilor victime VNET, pe medii de reședință. SURSA: ATN/MSMPS.

● FETE / %
● BĂIEȚI / %

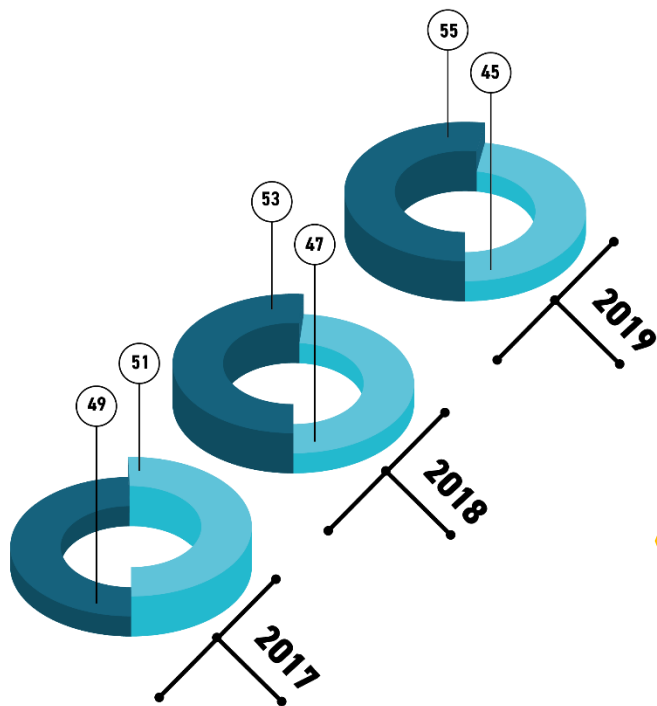
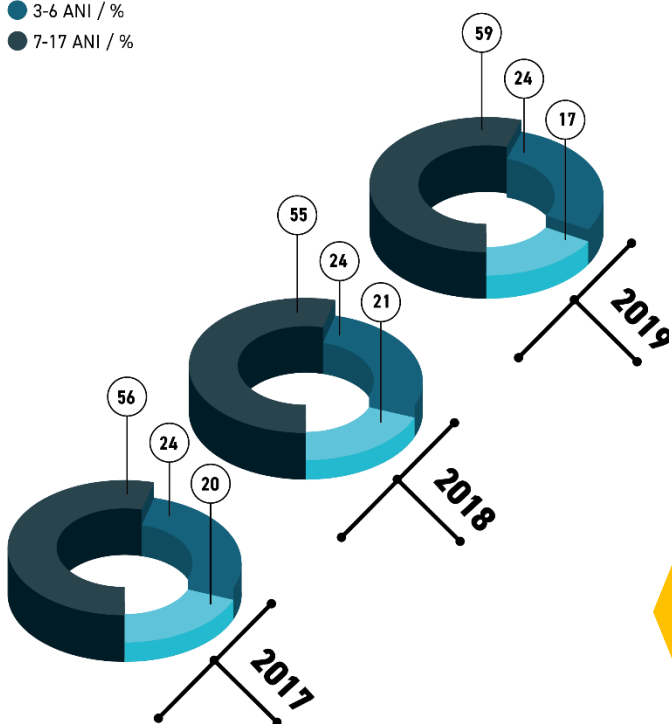


DIAGRAMA 14. Repartiția cazurilor de plasament de urgență a copiilor victime VNET, pe sexe. SURSA: ATN/MSMPS.

● 0-2 ANI / %
● 3-6 ANI / %
● 7-17 ANI / %

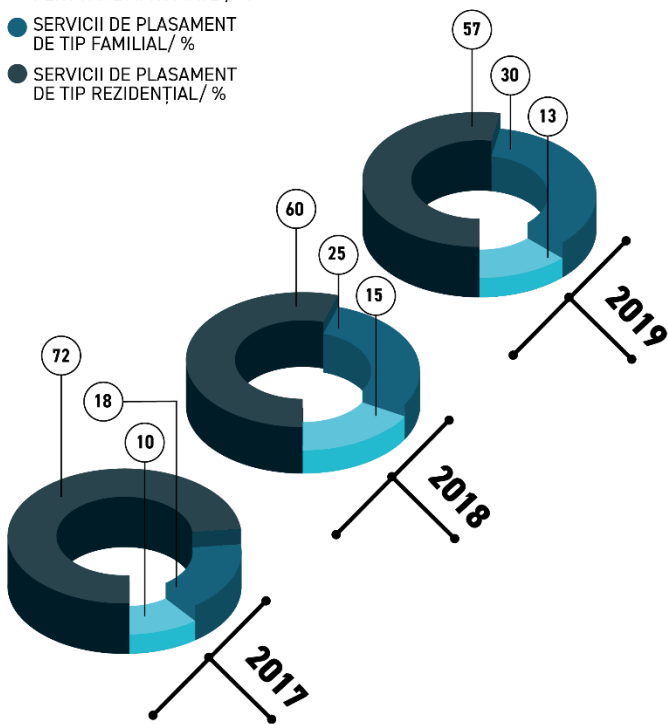


Poliția de asemenea a contribuit la asigurarea măsurilor de plasament de urgență în cazurile de pericol iminent pentru viața și securitatea copilului. Pe parcursul anului 2019, angajații poliției au identificat 366 de copii în situații de risc iminent (în descreștere cu 9% față de anul 2018 și cu 43,6% față de anul 2017), dintre care în comun cu ATL în regim de urgență au plasat 290 copii, iar restul în regim planificat⁶.

DIAGRAMA 15. Repartiția cazurilor de plasament de urgență a copiilor victime VNET, pe grupuri de vârste. SURSA: ATN/MSMPS.

⁶ IGP/MAI (2020). „Notă informativă cu privire la starea delincvenței juvenile și activitatea în domeniul siguranță copii pe parcursul a 12 luni ale anului 2019”, Pag. 17. http://politia.md/sites/default/files/ni_ssc_12_luni_anul_2019_finala.pdf

- PLASAMENT RUDE SAU ALTE PERSOANE APROPIATE / %
- SERVICII DE PLASAMENT DE TIP FAMILIAL / %
- SERVICII DE PLASAMENT DE TIP REZIDENȚIAL / %

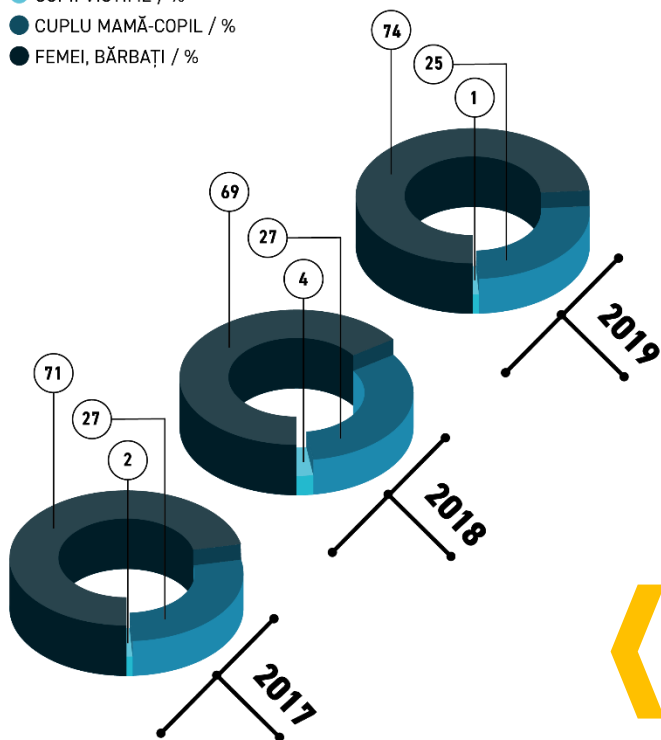


Numărul ordinelor de restricție de urgență emise de către angajații poliției este în creștere progresivă.

Pe parcursul anului 2019, de către angajații poliției au fost emise 4250 de ordine de restricție de urgență în creștere cu 9,6% față de anul precedent și cu 96,7% față de anul 2017 când a fost introdusă această măsură provizorie de protecție și asigurare a siguranței victimei violenței în familie și a altor membri ai familiei în cadrul propriei locuințe. De menționat că, ordinele de restricție de urgență pentru protecția copiilor victime ale violenței au constituit 6,1% (sau 260 ordine) în total⁷, în descreștere cu 14,8% față de anul 2017 și cu 26,3% față de anul 2017 (Tabelul 15 din Anexă)

DIAGRAMA 16. Repartiția cazurilor de plasament de urgență a copiilor victime VNET, pe tipuri de plasament. SURSA: ATN/MSMPS.

- COPII VICTIME / %
- CUPLU MAMĂ-COPIL / %
- FEMEI, BĂRBAȚI / %



Totodată numărul demersurilor înaintate în instanțe pentru obținerea ordonanțelor de protecție a scăzut.

În cursul anului de referință, de către angajații poliției au fost înaintate către instanțele judecătorești 321 de demersuri pentru emiterea ordonanțelor de protecție⁸, dintre care cele pentru protecția copilului și a cuplurilor părinte-copil au constituit peste 1/4 sau 25,9% (în descreștere cu 34,6 p.p față de anul precedent și cu 2,1 p.p față de anul 2017) (Diagrama 17 și Tabelul 16).

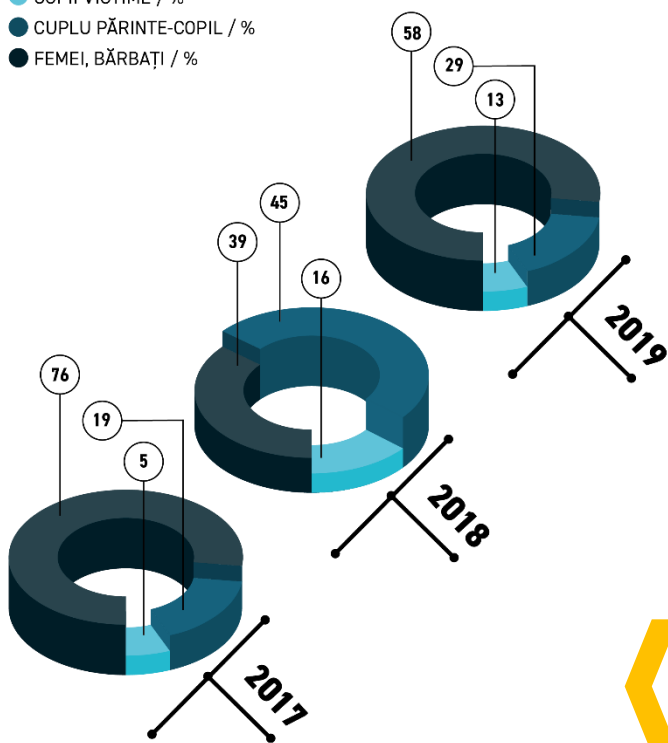
DIAGRAMA 17. Repartiția cazurilor de plasament de urgență a copiilor victime VNET, pe tipuri de plasament. SURSA: ATN/MSMPS.

⁷ IGP/MAI (2020). „Notă informativă privind starea infracționalității în domeniul infracțiunilor ce atentează la viața și sănătatea persoanei, precum și a celor comise în sfera relațiilor familiale pe parcursul a 12 luni ale anului 2019”.

http://politia.md/sites/default/files/ni_violenta_in_familie_12_luni_2019_pagina_web_a_igp.pdf

⁸ Ibidem

- COPII VICTIME / %
- CUPLU PĂRINTE-COPIL / %
- FEMEI, BĂRBAȚI / %

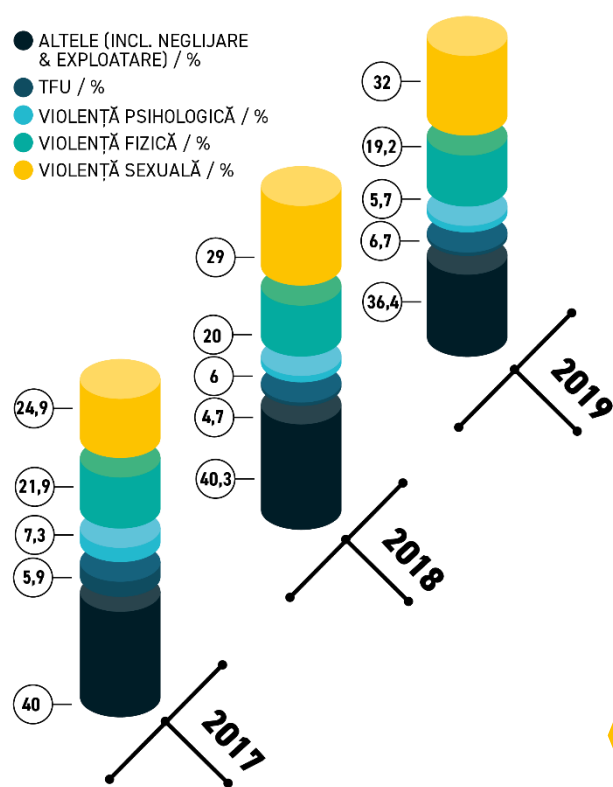


Supravegherea de către poliție a respectării ordonanțelor de protecție emise de către instanțele judecătorești reprezintă un aspect important al garantării siguranței din partea statului victimelor violenței în familie. Astfel, **în anul 2019, în supravegherea poliției s-au aflat 710 ordonanțe de protecție, dintre care cele pentru protecția copilului și cuplurilor mamă-copil au constituit circa 1/3 sau 26,5%** (în descreștere cu 4,3 p.p. față de anul 2018 și cu 2,3 p.p față de anul 2017)⁹ (Tabelul 17 din Anexă).

DIAGRAMA 18. Repartiția ordonanțelor de protecție aflate în supravegherea poliției, pe categorii de victime. SURSA: IGP/MAI.

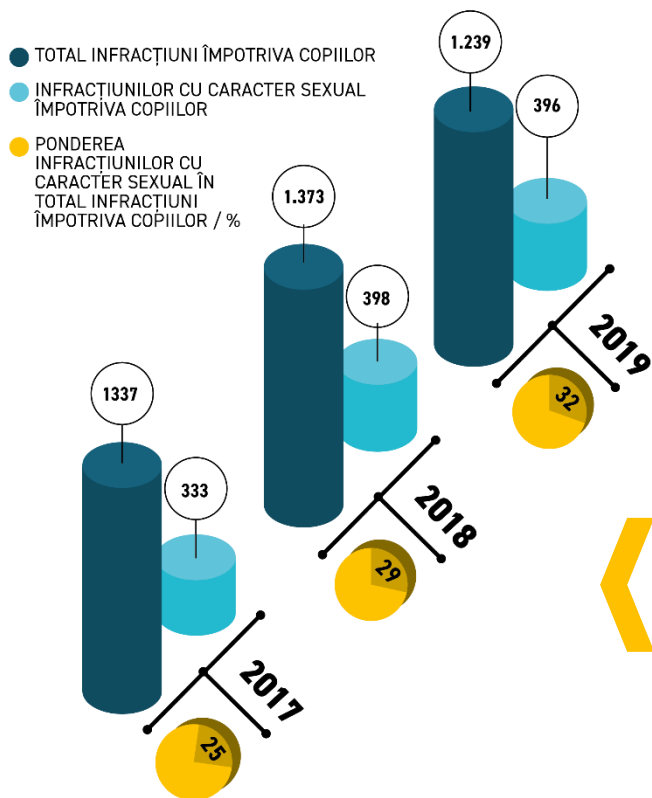
⁹ Ibidem

ASIGURAREA EXAMINĂRILOR SPECIALIZATE ÎN CAZURILE VNET ȘI INFRAȚIUNILE COMISE ÎMPOTRIVA COPIILOR



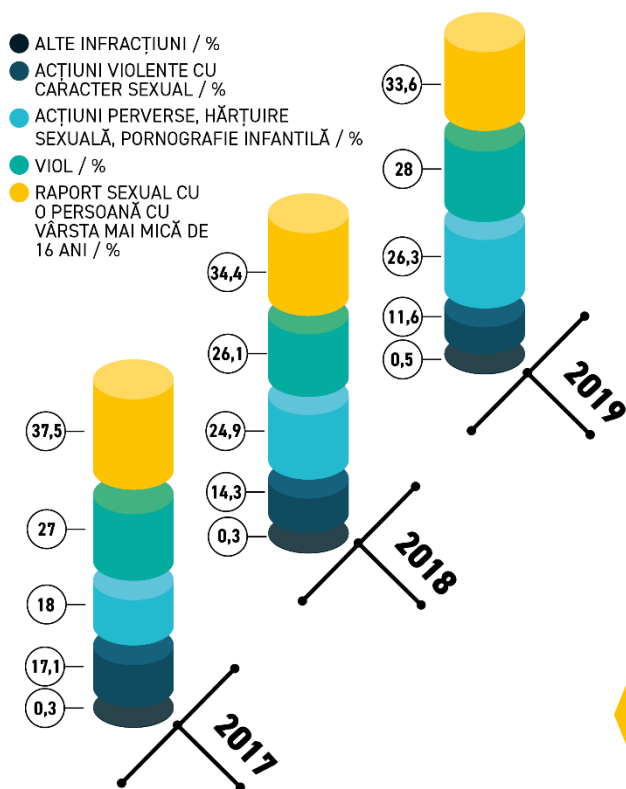
Conform datelor IGP/MAI și PG pe parcursul anului 2019 au fost înregistrate 1239 de infracțiuni îndreptate împotriva copiilor (în diminuare cu 9,8 p.p. față de anul 2018 și cu 7,3 p.p. față de anul 2017), victime ale cărora au fost 1304 copii (în descreștere cu 7,5 p.p. față de anul 2018 și cu 6,9 p.p. față de anul 2017) (Tabelul 18 din Anexă). În structura infracțiunilor îndreptate împotriva copiilor, în proporție de 32% prevalează infracțiunile cu caracter sexual (în ascendență cu 3 p.p. față de anul 2018 și cu 7,1 p.p. față de anul 2017), fiind urmate de cele de violență fizică - 19,2%, trafic de copii - 6,7%, violență psihologică - 5,7% și neglijare - 5,1%, care au înregistrat evoluții oscilante mai puțin pronunțate față de anii precedenți (Diagrama 19, Tabelul 19 din Anexă).

DIAGRAMA 19. Distribuția infracțiunilor contra copiilor pe tipuri de abuz. SURSA: IGP/MAI.



Se mențin tendințele ascendente ale infracțiunilor cu caracter sexual împotriva copiilor, precum și diversificarea formelor acestora. În anul 2019 au fost înregistrate 396 infracțiuni cu caracter sexual (sau peste 1/3 în total infracțiuni împotriva copiilor), în descreștere cu 0,5% față de anul precedent, cu o creștere de 18,9% față de anul 2017 și cu 81,7% față de anul 2014 când a fost pus în aplicare MIC (Diagrama 20).

DIAGRAMA 20. Dinamica infracțiunilor cu caracter sexual îndreptate împotriva copiilor. SURSA: IGP/MAI.

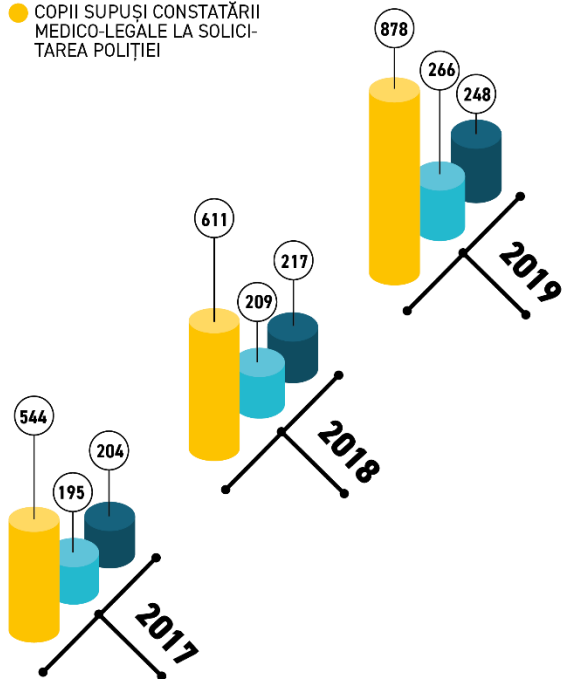


În structura acestui tip de infracțiuni prevalează:

(i) raportul sexual cu o persoană de până la 16 ani – 33,6% (în descreștere cu 2,9% față de anul 2018 și cu o ascendență de 6,4% față de anul 2017), (ii) violul – 28% (în creștere cu 6,7% față de anul 2018 și cu 23,3% față de anul 2017), (iii) acțiunile perverse, hărțuirea sexuală și pornografia infantilă -26,3% (cu o creștere cu 5,1% față de anul precedent și cu 73,3% față de anul 2017) și (iv) acțiunile violente cu caracter sexual – 11,6% (în descreștere cu 19,3% față de anii de comparație) (Diagrama 21, Tabelul 20 din Anexă).

DIAGRAMA 21. Repartiția infracțiunilor cu caracter sexual împotriva copiilor, pe tipuri. SURSA: IGP/MAI.

- COPII REFERIȚI SAP
- COPII AUDIAȚI CONFORM ART. 1101
- COPII SUPUȘI CONSTATĂRII MEDICO-LEGALE LA SOLICITAREA POLIȚIEI



De menționat, că 8,3% dintre cazurile de abuz sexual produse asupra copilului în anul 2019 au avut loc în familie, abuzatori fiind părinții biologici, concubinii și alte rude¹⁰.

După o ascendență pronunțată în anul 2018, numărul infracțiunilor de neglijare a copilului a diminuat în anul 2019 cu circa 2/4 (sau 38,2%), rămânând a fi de 2,9 ori mai mare comparativ cu anul 2017 când Codul Penal a fost completat cu articolul 201², care prevede sancționarea părinților pentru eschivarea cu rea-voință de la exercitarea obligațiilor părintești, dacă aceasta a determinat plasamentul copilului în instituții rezidențiale sau servicii sociale de plasament (*Tabelul 18 din Anexă*).

DIAGRAMA 22. Evoluția numărului copiilor supuși examinărilor specializate.
SURSA: IGP/MAI, PG

Numărul constatărilor medico-legale efectuate în privința copiilor victime ale infracțiunilor este în creștere progresivă accentuată. Pe parcursul anului 2019, organul de urmărire penală a dispus efectuarea constatărilor medico-legale în privința a 878 copii (în creștere cu 43,7% față de anul precedent și cu 61,4% față de anul 2017), dintre care 35,7% constatări au fost efectuate la solicitarea organului de urmărire penală, iar 64,7% la solicitarea organului de constatare.

De asemenea, este în creștere numărul solicitărilor pentru efectuarea evaluărilor psihologice și cel al referirilor pentru acordarea serviciilor de asistență psihologică necesare. În anul 2019, de către angajații poliției, au fost referiți

¹⁰ IGP/MAI (2020). „Notă informativă cu privire la starea delincvenței juvenile și activitatea în domeniul siguranță copii pe parcursul a 12 luni ale anului 2019”. http://politia.md/sites/default/files/ni_ssc_12_luni_anul_2019_finala.pdf

Serviciului de Asistență Psihopedagogică (SAP) 248 copii identificați ca fiind în situații de risc (în creștere cu 14,3% față de anul 2018 și cu 36,4% față de anul 2017) (Diagrama 22 și Tabelul 21 din Anexă). De asemenea în cadrul parteneriatelor stabilite cu CNPAC, în anul 2019 au fost elaborate 47 de rapoarte de evaluare psihologică (38 - la solicitarea organului de urmărire penală și 9 - la solicitarea autorității tutelare), evoluția în acest context în raport cu anii precedenți fiind una oscilantă¹¹.

Numărul copiilor în vârstă de până la 14 ani audiați în condițiile art. 110¹ este în ascendență continuă.

Conform datelor PG, în anul 2019, în condiții speciale, în calitate de victime sau martori ai infracțiunilor au fost audiați 266 copii în vârstă de până la 14 ani (în creștere cu 27,3% față de anul 2018 și cu 36,4% față de anul 2017). (Tabelul 21 din Anexă). În structura copiilor audiați în condiții speciale în funcție de calitatea acestora în procesul penal, peste 1/2 (sau 53,8%) constituie victimele abuzului sexual, 20,3% victimele violenței în familie, 22,9% martorii infracțiunilor și 1,9% victimele/ martorii altor infracțiuni decât cele prevăzute de articolul 110¹ din Codul de procedură penală (Diagrama 23 și Tabelul 22 din Anexă).

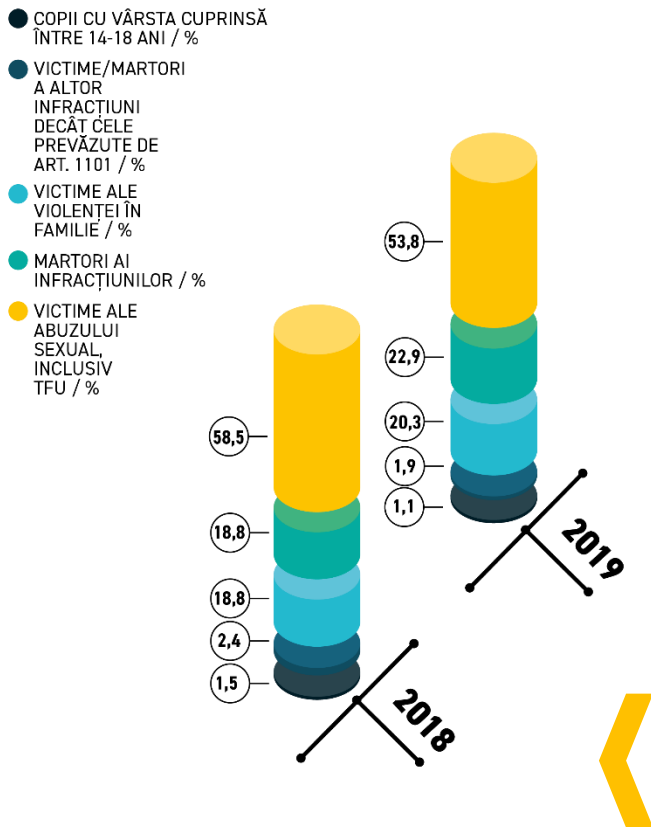


DIAGRAMA 23. Repartiția copiilor audiați în condiții speciale în funcție de calitatea acestora în procesul penal. SURSA: PG

¹¹ Datele CNPAC

RAPORTAREA INTERSECTORIALĂ ȘI CALITATEA DATELOR PREZENTATE DE SECTOARELE PARTENERE

Rămân a fi persistente problemele de acuratețe a datelor prezentate, precum și cele de sub-raportare a cazurilor suspecte de către unele sectoare partener, situația evoluând ne semnificativ față de constatările din cadrul „Notei analitice privind cooperarea intersectorială în domeniul identificării, evaluării, referirii, asistenței și monitorizării copiilor victime și potențiale victime ale violenței, neglijării, exploatării și traficului”¹², elaborată în baza datelor pentru anii 2017-2018. Spre exemplu, în cazul AMMC/MSMPS, analiza datelor prezentate pentru anul 2019 a relevat asupra unor discrepante dintre datele prezentate în centralizator și cele din fișierul cu dezagregări după sursa sesizării pe raioane. Astfel, numărul cumulativ al cazurilor examinate în cadrul instituțiilor și celor referite ATL (1846 cazuri) este cu 38 de cazuri mai mic față de numărul total al acestora din centralizator (1892 cazuri). Au fost identificate și probleme de acuratețe în introducerea/prezentarea datelor după sursa de sesizare, pe raioane. Spre exemplu, în centralizatorul pentru raionul Căușeni sunt prezentate ca fiind identificate 8 cazuri, pe când în fișierul cu dezagregări după sursa de sesizare pe raioane numărul acestora este egal cu „0”; de asemenea și pentru raionul Călărași, care în centralizator deține ca fiind identificate 113 cazuri, pe când numărul total al celor examinate și referite este de doar 58 cazuri.

Spre exemplu, în cazul IGP/MAI, au fost identificate neconcordanțe semnificative dintre numărul infracțiunilor cu caracter sexual, cele de exploatare și trafic al copilului înregistrate și cel raportat în adresa autorității tutelare prin intermediul Fișelor de sesizare. Astfel, din cele 396 de infracțiuni cu caracter sexual înregistrate în anul 2019, în adresa autorității tutelare au fost raportate doar 99 cazuri (123 cazuri din 398 infracțiuni în anul 2018 și 105 cazuri din 333 infracțiuni în anul 2017) deși instrucțiunile metodice sectoriale ale poliției prevăd obligativitatea raportării tuturor cazurilor suspecte înregistrate și examinate la fața locului¹³ (a se vedea Tabelul I de mai jos). În esență, aceasta conduce la concluzia, că doar 1/4 dintre infracțiunile de abuz sexual asupra copilului înregistrate în anul 2019 și doar 1/3 dintre cele înregistrate în anii 2018 și 2017 au ajuns în cadrul sistemului de protecție a copilului. Situația este similară și în cazul infracțiunilor de trafic al copilului, fiind pentru anul 2019 raportat un număr de 10 infracțiuni din cele 83 înregistrate („0” din cele 63 de infracțiuni înregistrate în anul 2018 și 1 infracțiune din cele 79 înregistrate în anul 2017).

¹² http://cnpac.org.md/uploaded/Amicel/Studii/Nota%20analitic_VNET_CNPAC_2019.pdf

¹³ Anexa I, Secțiunea 2, p. 6 din Ordinul IGP/MAI nr. 79 din 28.04.2015, cu privire la aprobarea Instrucțiunilor metodice privind intervenția Poliției în identificarea, evaluarea, referirea, asistența și monitorizarea cazurilor de violență, neglijare, exploatare de trafic al copilului.

Tabelul I. Corelația dintre numărul infracțiunilor înregistrate împotriva copilului și numărul fișelor de sesizare expediate în adresa autorității tutelare

	2017		2018		2019	
	infracțiuni	fișe de sesizare	infracțiuni	fișe de sesizare	infracțiuni	fișe de sesizare
Violență fizică	293	549	273	458	238	409
Violență psihologică	98	181	82	204	71	206
Violență sexuală	333	105	398	123	396	99
Neglijare	22	2148	102	1676	63	2595
Exploatare	5	4	2	1	1	4
TFU	79	1	63	0	83	10
Alte	507		450		387	
Total	1337	2988	1370	2462	1239	3323

Sursa: IGP/MAI

Prezentarea datelor dezagregate, precum și calitatea acestora, de asemenea, rămâne a fi o problemă.

Spre exemplu, în cazul AMMC/MSMPS și ANET/MECC nu au fost prezentate datele dezagregate pe grupuri de vârste ale copiilor, deși centralizatoarele sectoriale prevăd acest lucru¹⁴. Încă un exemplu este serviciul „Telefonul copilului”¹⁵, care în rapoartele sale anuale de activitate pentru perioada analizată a indicat un număr total mai mic de cazuri VNET înregistrate decât numărul acestora dezagregat în funcție de sursa sesizării pe tipuri de abuz (a se vedea Tabelul 2 de mai jos). Situația ar putea fi mai clară dacă, în cadrul rapoartelor sale anuale de activitate ale serviciului dat ar prezentate în cadrul anexelor și tabelele de ieșire cu date dezagregate corespunzător.

¹⁴ Anexa nr. 3 la Ordinul MS nr. 445 din 09.06.2015, Cu privire la aprobarea Instrucțiunilor metodice privind intervenția instituțiilor medicale în identificarea, evaluarea, referirea, asistența și monitorizarea cazurilor de violență, neglijare, exploatare și trafic al copilului.

https://msmps.gov.md/sites/default/files/legislatie/ordin_aprobare_instrucțiuni_2015.pdf; Anexa 4 la Ordinul Med nr. 77 din 22.02.2013, cu privire la Procedura de organizare instituțională și de intervenție a lucrătorilor instituțiilor de învățământ în cazurile de abuz, neglijare, exploatare, trafic al copilului.

¹⁵ MSMPS (2020). "Serviciul de asistență gratuită pentru copii 116 111. Raportul anual de activitate pentru anul 2019".

<https://telefonulcopilului.md/userfiles/file/Raport%20TC%202019.pdf>; MSMPS (2019). "Serviciul de asistență gratuită pentru copii 116 111. Raportul anual de activitate pentru anul 2018". https://msmps.gov.md/sites/default/files/raport_de_activitate_telefonul_copilului_anual_2018.pdf; MSMPS (2018). "Serviciul de asistență gratuită pentru copii 116 111. Raportul anual de activitate pentru anul 2017", https://msmps.gov.md/sites/default/files/raport_anual_2017_tc.pdf

**Tabelul 2.** Discrepanțele în distribuția cazurilor VNET înregistrate de serviciul „Telefonul copilului”

	2017			2018			2019		
	Total	Adulți	Copii	Total	Adulți	Copii	Total	Adulți	Copii
Total nr. cazuri sesizate	450 (283?)	372	78	328 (273?)	268	60	315 (296?)	247	49
Violență fizică	353	283	70	226	182	44	208	169	39
Neglijare	56	53	3	65	61	4	60	56	4
Violență sexuală	0	0	0	0	0	0	2	2	0
Vagabondaj	2	2	0	10	8	2	0	0	0
Hărțuire online	10	5	5	9	2	7	10	5	5
Comportament deviant	9	9	0	3	2	1	1	1	0
Exploatare prin muncă/cerșit	18	18	0	10	10	0	13	12	1
Trafic de copii	1	1	0	4	2	2	0	0	0
Copil dispărut	1	1	0	1	1	0	2	2	0

Sursa: STC/MSMPS

În cazul ATN, deși datele au fost prezentate dezagregate pe medii de reședință, sexe și vârste ale copiilor, totalurile acestora în cadrul dezagregărilor nu coincid cu cifra totală de 7727 cazuri prezentată pentru anul 2019. De asemenea, în cadrul dezagregărilor respective lipsesc cele pe tipuri de abuz, ceea ce a permis efectuarea unei analize doar din perspectiva tendințelor (a se vedea Tabelul 3 de mai jos).

**Tabelul 3.** Discrepanțele în cadrul distribuției sesizărilor/autosesizărilor privind cazurile suspecte VNET înregistrate de ATL în 2019, pe medii, sexe și grupuri de vârstă ale copiilor

	Nr. sesizări/ autosesizări	%		Nr. sesizări/ autosesizări	%
Total	7561 (7727?)	100	Total	7559 (7727?)	100
Urban	3286	43.5	0-2 ani	832	11.0
Rural	4275	56.5	3-6 ani	1786	23.6
			7-17 ani	4941	65.4
Total	7559 (7727?)	100			
Băieți	3879	51.3			
Fete	3680	48.7			

Sursa: ATN/MSMPS

Problema dată persistă și în formularul statistic de raportare anuală CER 103 „Copii rămași fără ocrotire părintească”, chiar dacă acesta pe parcursul ultimilor ani a fost adaptat de mai multe ori, motiv pentru care informația din cadrul acestuia a putut fi utilizată pentru analiză doar parțial. Spre exemplu, pentru anul 2019 în CER 103 este prezentat un număr de 987 de cazuri de violență și 6243 de cazuri de neglijare, care sunt cu 195 și respectiv 241 cazuri mai multe decât cele prezentate în cadrul formularului MIC (792 cazuri violență fizică și 6484 cazuri neglijare). Un alt exemplu este discrepanța semnificativă în CER 103 dintre numărul copiilor luați de la părinți ca fiind în pericol iminent pentru viață și securitate și a celor plasați în regim de urgență¹⁶. Astfel, pentru anul 2019 este prezentat un număr de 500 de copii ca fiind plasați de urgență, sau cu 28,8% mai mare decât al celor care au fost luați din familie ca fiind în pericol iminent (356 cazuri), aceste discrepanțe menținându-se și pentru anii precedenți (a se vedea Tabelul 4 de mai jos).

Tabelul 4. Discrepanțele dintre numărul copiilor plasați în regim de urgență prin dispoziția ATL și celor luați de la părinți ca fiind în pericol iminent pentru viață și sănătate

	2017		2018		2019	
	În pericol iminent	Plasați de urgență	În pericol iminent	Plasați de urgență	În pericol iminent	Plasați de urgență
Total, pe medii	363	510	384	500	356	500
Urban	148	202	110	176	111	176
Rural	215	308	274	324	245	324
Total pe sexe:	363	510	384	500	356	500
Băieți	181	259	192	263	154	225
Fete	182	251	192	237	202	275
Total pe grupuri de vârste	363	510	384	500	356	500
0-2 ani	81	103	65	106	63	85
3-6 ani	76	120	93	119	95	121
7-17 ani	206	287	226	275	198	294

Sursa: CER 103, MSMPS

Ținând cont de problema calității datelor prezentată în cadrul prezentului compendiu, în concluziune putem afirma asupra necesității revizuirii și actualizării formularelor de colectare ale sectoarelor partenere MIC, inclusiv celor ale autorității tutelare. De asemenea, necesită a fi efectuată o revizuire a formularului CER 103, prin regândire și regrupare a dezagregărilor cu referire la situațiile de risc ale copilului în funcție de tipurile de abuz, astfel încât să fie asigurată o sincronizare dintre prevederile Legii 140/2013 și cele ale HG 270/2014 MIC ca fiind unul dintre instrumentele de implementare a legii date. De asemenea, necesită a fi efectuată o analiză mai detaliată la nivelul meta-datelor pentru a fi asigurată o corespundere între cazurile de pericol iminent pentru viața și sănătatea copilului și cele de plasament în regim de urgență.

¹⁶ CER 103 pentru anii 2019, 2018 și 2017, tabele 2 și 6.

CONCLUZII

Numărul cazurilor suspecte VNET identificate și al celor referite autorității tutelare în anul 2019 de către sectoarele partener MIC este în creștere, ceea ce confirmă asupra funcționalității acestui instrument. Ascendența numărului cazurilor identificate este cu 13,9% față de anul 2018 și cu 2,3% față de anul 2017, iar a cazurilor referite cu 22,6% și cu 7,9% respectiv. Mediului rural îi revin peste 2/3 dintre cazurile VNET înregistrate, în peste 1/2 dintre cazuri victime fiind băieți.

Rata de referire a cazurilor suspecte VNET variază de la un sector la altul în funcție de particularitățile activității sectoriale, fiind de 66,9% pentru instituțiile medico-sanitare, 17,1% pentru instituțiile de învățământ, 100% pentru inspectia muncii, 125% pentru serviciul „Telefonul Copilului” vizând mai mulți copii pe un singur caz sesizat și de 268% pentru poliție în raport cu numărul cazurilor calificate ca infracțiuni împotriva copiilor.

Neglijarea copilului prevalează în proporție de circa 84% în cadrul structurii cazurilor VNET înregistrate de către ATL, prezentând tendințe în ascendență pronunțate, aceasta fiind urmată de violența fizică asupra copilului. Neglijarea copilului prevalează în structura cazurilor VNET identificate de către sectoarele sănătății și ordinii publice, plasându-se pe locul doi după violența fizică, în structura celor identificate de către sectorul educației și serviciul „Telefonul Copilului”. Totodată, în structura cazurilor de exploatare identificate de către Inspectia muncii, munca în condiții de muncă interzise copilului prevalează în proporție de peste munca 40%.

În funcție de sursa de sesizare predominantă la nivelul sectorial datele arată că, circa 2/3 dintre cazurile suspecte identificate în cadrul sectorului sănătăți le revin medicilor de familie/asistenților medicali de familie. În cadrul sectorului educației peste 1/2 dintre cazurile identificate le-au revenit profesorilor, iar elevilor circa 1/4 dintre acestea. De asemenea, persoanelor adulte din comunitate le-a revenit peste 80% dintre cazurile sesizate și înregistrate de către Serviciul „Telefonul Copilului”. Totodată, repartitia cazurilor VNET înregistrate STC în funcție de relația victimei cu agresorul arată că, în peste 2/3 dintre cazurile de violență fizică și psihologică, în peste 1/2 din cele de violență psihologică și în 1/4 din cele de violență sexuală, agresorii sunt persoanele din anturajul familial al copiilor (membri de familie și rude).

În anul 2019, autoritatea tutelară a dispus aplicarea măsurii plasamentului de urgență în privința a 500 de cazuri VNET, peste 2/3 dintre acestea revenind mediului rural. În 58,8% dintre cazurile de plasament de urgență victime au fost copiii în vârstă de 7-17 ani, iar în 24,2% cei în vârstă de 3-6 ani.

Deși plasamentul de urgență în servicii de tip rezidențial continuă să prevaleze în 57,5% dintre cazuri, față de anii precedenți acesta înregistrează tendințe în descendență în favoarea formelor imediate de protecție de tip familial.

Numărul ordinelor de restricție de urgență emise de către angajații poliției este în creștere progresivă, fiind observată și o descreștere a demersurilor înaintate în instanțe pentru obținerea ordonanțelor de protecție. În

anul 2019, în supravegherea poliției s-au aflat 710 ordonanțe de protecție, dintre care cele pentru protecția copilului și cuplurilor mamă-copil au constituit circa 1/3.

Deși numărul infracțiunilor înregistrate împotriva copilului în anul 2019 a diminuat în raport cu anii precedenți, în structura acestui tip de infracțiuni, în proporție de 32% prevalează cele cu caracter sexual, prezentând tendințe atât în ascendență, cât și în diversificarea formelor acestora. Analiza datelor a arătat, că doar 1/4 dintre infracțiunile de abuz sexual asupra copilului care au fost înregistrate în anul 2019 (și doar 1/3 dintre cele înregistrate în anii 2018 și 2017), au fost comunicate autorității tutelare, și respectiv au ajuns în sistemul de protecție a copilului. Situație similară se menține și în cazul infracțiunilor de trafic al copilului. Numărul infracțiunilor de neglijare a copilului a diminuat cu 38,2% față de anul precedent, rămânând a fi de 2,9 ori mai mare comparativ cu anul 2017, când Codul Penal a fost completat cu articolul 201², care prevede sancționarea părinților pentru eschivarea cu rea-voință de la exercitarea obligațiilor părintești.

Numărul constatărilor medico-legale efectuate în privința copiilor victime ale infracțiunilor este în creștere progresivă accentuată, cu 43,7% față de anul precedent și cu 61,4% față de anul 2017. Este în creștere și numărul solicitărilor pentru efectuarea evaluărilor psihologice, și cel al referirilor pentru acordarea serviciilor de asistență psihologică necesare, atât către SAP cât și către CNPAC.

Numărul copiilor în vârstă de până la 14 ani audiați în condițiile art. 110¹ este a sporit cu 27,3% față de anul 2018 și cu 36,4% față de anul 2017. Peste 1/2 dintre copiii audiați constituie victime ale abuzului sexual, 20,3% - victime ale violenței în familie și 22,9% - martorii infracțiunilor.

Rămân a fi persistente problemele de acuratețe în prezentarea datelor și dezagregărilor, precum și cele de sub-raportare a cazurilor suspecte de către unele sectoare partenere, situația evoluând nesemnificativ în raport cu constatările analizelor tematice anterioare, ceea ce afectează calitatea implementării MIC.

RECOMANDĂRI

Deoarece MIC VNET constituie unul dintre instrumentele cheie în implementarea cadrului legislativ național în domeniul protecției copiilor aflați în situații de risc, precum și a priorităților strategice pe termen mediu și lung, dar și a obligațiilor internaționale asumate de Republica Moldova, în materie de protecție a drepturilor copilului și a ODD, monitorizarea continuă a evoluției implementării acestui mecanism este necesară. Astfel, pentru consolidarea implementării MIC și îmbunătățirii sistemului de colectare a datelor cu privire la copiii în situații de risc, reiterăm asupra necesității abordării recomandărilor din cadrul Notei analitice tematice din anul 2019, și celor care rezultă din prezenta analiză:

Pentru eficientizarea procesului de evidență statistică la nivelul autorității tutelare a cazurilor VNET, este necesară elaborarea și punerea la dispoziția acestora a unor registre tipizate. De asemenea, este necesară revizuirea și ajustarea în paralel a registrelor de evidență a sesizărilor cazurilor suspecte VNET la nivelul sectoarelor partenere.

O serie de adaptări urmează a fi introduse în cadrul Managementului de caz, astfel încât acest instrument de lucru să poată deveni aplicabil și în cazurile VNET, precum și ajustări în cadrul Fișei de sesizare care reprezintă sursa primară de colectare a datelor pentru cadrul de monitorizare MIC.

Efectuarea unei revizui și actualizări a formularelor de colectare/raportare a datelor ale sectoarelor partenere MIC, inclusiv celor ale autorității tutelare (prin completare după caz cu dezagregări adiționale, concordate grupurilor de vârste, etc.).

Efectuarea revizuirii formularului CER 103, prin regândirea grupării indicatorilor cu referire la situațiile de risc ale copilului prin conectarea la tipurile de abuz, astfel încât să poată fi asigurată o concordare dintre prevederile Legii 140/2013 și cele ale HG 270/2014 MIC. În cadrul acestui exercițiu, de asemenea va fi necesară și o actualizare a instrucțiunilor de completare a formularului CER 103, activitate care necesită a fi făcută în parteneriat cu BNS.

Consolidarea în continuare a comunicării dintre Autoritatea tutelară și Poliție (IGP/MAI și CCTF) pentru asigurarea unei concordanțe dintre numărul de cazuri/infracțiuni de violență sexuală și trafic al copilului identificate și celor referite.

ANEXE

TABELE STATISTICE

▶ Tabelul 1. Dinamica identificării și referirii de către sectoarele partenerie MIC a cazurilor VNET către autoritatea tutelară (număr și %)

	2017			2018			2019			Rata de creștere 2019/2018, %	
	Nr. caz. ident.	Nr. caz. ref.	Rata ref., %	Nr. caz. ident.	Nr. caz. ref.	Rata ref., %	Nr. caz. ident.	Nr. caz. ref.	Rata ref., %	Caz. ident., %	Caz. ident., %
AMMC/MSMPS	1746	827	47.4	1417	911	64.3	1892	1266	66.9	33.5	39.0
ANET / MECC	9904	1755	17.7	9317	1559	16.7	9908	1691	17.1	6.3	8.5
IGP/MAI	2988	2987	100.0	2462	2462	100	3323	3323	100	35.0	35.0
Telefonul copilului	353	503	142.5	266	401	150.8	207	260	125.6	-22.2	-35.2
Inspekția Muncii	7	7	100	17	17	100	18	18	100	5.9	5.9
Total	14998	6079	40.5	13479	5350	39.7	15348	6558	42.7	13.9	22.6

Sursa: MSMPS, IGP/MAI, STC, ISM

› Tabelul 2. Distribuția numărului Fișelor de sesizare privind cazurile VNET înregistrate de către ATL în rezultatul referirilor și autosesizărilor, după tipurile de abuz (număr și %)

	2017		2018		2019		Rat de creștere 2019/2018	Rat de creștere 2019/2017
	Nr. cazuri	%	Nr. cazuri	%	Nr. cazuri	%	%	%
Total fișe de sesizare*:	4216	100	5707	100	7727	100	35.4	83.3
Violență psihologică	519	12.3	721	12.6	368	4.8	-49.0	-29.1
Violență fizică	568	13.5	818	14.3	792	10.2	-3.2	39.4
Violență sexuală	36	0.9	49	0.9	56	0.7	14.3	55.6
Neglijare	2650	62.9	4330	75.9	6484	83.9	49.7	144.7
Exploatare	5	0.1	9	0.2	18	0.2	100	260
Trafic	1	0.0	4	0.1	13	0.2	225.0	1200

Sursa: ATN/MSMPS, MIC

* inclusiv cu referiri autosesizări. Numărul total al Fișelor de sesizare nu corespunde cu numărul acestora pe tipuri de abuz pentru că formularul de raportare existent permite încadrarea copiilor victime concomitent în mai multe categorii.

› Tabelul 3. Distribuția numărului cazurilor VNET identificate de către instituțiile medico-sanitare, după tipurile de abuz (număr și %)

	2017		2018		2019		Rata de creștere 2019/2018	Rata de creștere 2019/2017
	Nr. cazuri	%	Nr. cazuri	%	Nr. cazuri	%	%	%
Total fișe de sesizare:	1746	100	1417	100	1892	100	33.5	8.4
Violență psihologică	509	29.2	168	11.9	285	15.1	69.6	-44.0
Violență fizică	151	8.6	340	24.0	402	21.2	18.2	166.2
Violență sexuală	50	2.9	57	4.0	45	2.4	-21.1	-10.0
Neglijare	984	56.4	837	59.1	1120	59.2	33.8	13.8
Exploatare	49	2.8	14	1.0	40	2.1	185.7	-18.4
Trafic	3	0.2	1	0.1	0	0	-100	-100

Sursa: AMMC/MSMPS

▶ Tabelul 4. Distribuția numărului cazurilor VNET identificate și referite către ATL de către angajații poliției, după tipurile de abuz (număr și %)

	2017		2018		2019		Rata de creștere 2019/2018	Rata de creștere 2019/2017
	Nr. cazuri	%	Nr. cazuri	%	Nr. cazuri	%	%	%
Total Fișe de sesizare:	2988	100	2462	100	3323	100	35.0	11.2
Violență psihologică	181	6.1	204	8.3	206	6.2	1.0	13.8
Violență fizică	549	18.4	458	18.6	409	12.3	-10.7	-25.5
Violență sexuală	105	3.5	123	5.0	99	3.0	-19.5	-5.7
Neglijare	2148	71.9	1676	68.1	2595	78.1	54.8	20.8
Exploatare	4	0.1	1	0.0	4	0.1	300.0	0
Trafic	1	0	0	0	10	0.3		900

Sursa: IGP/MAI

▶ Tabelul 5. Distribuția numărului cazurilor VNET identificate de către instituțiile de învățământ, după tipurile de abuz (număr și %)

	2017		2018		2019		Rata de creștere 2019/2018	Rata de creștere 2019/2017
	Nr. cazuri	%	Nr. cazuri	%	Nr. cazuri	%	%	%
Total cazuri VNET:	9904	100	9317	100	9908	100	6.34	0.04
Violență psihologică	2417	24.4	2514	27.0	2562	25.9	1.91	6.0
Violență fizică	4666	47.1	4387	47.1	4529	45.7	3.24	-2.9
Violență sexuală	41	0.4	57	0.6	41	0.4	-28.07	0.0
Neglijare	2502	25.3	2251	24.2	2669	26.9	18.57	6.7
Exploatare	266	2.7	108	1.2	105	1.1	-2.78	-60.5
Trafic	12	0.1	0	0.0	2	0.0		-83.3

Sursa: ANET/MECC

› Tabelul 6. Distribuția numărului cazurilor de exploatare prin muncă identificate de către angajații Inspectoratului de Stat al Muncii, după forme (număr și %)

	2017		2018		2019		Rata de creștere 2019/2018	Rata de creștere 2019/2017
	Nr. cazuri	%	Nr. cazuri	%	Nr. cazuri	%	%	%
Total copii sub 18 ani în muncă	7	100	17	100	29	100	70.6	314.3
În condiții interzise de muncă a copilului	2	28.6	10	58.8	12	41.4	20.0	500.0
În condiții de muncă nedecarată/ cu anumite încălcări ale legislației muncii	5	71.4	7	41.2	17	58.6	142.9	240.0

Sursa: ISM

› Tabelul 7. Repartiția cazurilor VNET identificate de către sectoarele partenere MIC și cele înregistrate de către ATL în urma referirilor și autosesizărilor, pe sexe (%)

		AMMC/MSMPS		ANET/MECC		IGP/MAI		ATL	
		Băieți	Fete	Băieți	Fete	Băieți	Fete	Băieți	Fete
Total	2017	52.9	47.1	67.6	32.4	40.3	59.7	n/d	n/d
	2018	51.3	48.7	68.3	31.7	52.5	47.5	n/d	n/d
	2019	52.3	47.7	69.7	30.3	52.9	47.1	51.3	48.7

Sursa: MSMPS, MECC, IGP/MAI

› Tabelul 8. Repartiția cazurilor VNET identificate de către instituțiile medico-sanitare în funcție de sursa sesizării

	2017		2018		2019		Rata de creștere 2019/2018	Rata de creștere 2019/2017
	Nr. cazuri	%	Nr. cazuri	%	Nr. cazuri	%	%	%
Total	1570*	100	1182*	100	1884	100	59.4%	20.0%
MF/AMF	672	42.8	728	61.6	1049	55.7	44.1	56.1
AMU	322	20.5	112	9.5	49	2.6	-56.3	-84.8
MG/Spitalul din stat	297	18.9	91	7.7	262	13.9	187.9	-11.8
Rude	105	6.7	105	8.9	239	12.7	127.6	127.6
Copii victime	46	2.9	36	3.0	42	2.2	16.7	-8.7
Persoane din comunitate	128	8.2	110	9.3	243	12.9	120.9	89.8

Sursa: AMMC/MSMPS

*Pentru anii 2017 și 2018 numărul total al cazurilor identificate în funcție de sursa de sesizare nu coincide cu totalul cazurilor raportate ca fiind identificate (1746 în 2017 și 1417 în 2018)

› Tabelul 9. Repartiția cazurilor VNET identificate de către instituțiile de învățământ în funcție de sursa sesizării (nr., %)

	2017		2018		2019		Rata de creștere 2019/2018	Rata de creștere 2019/2017
	Nr. cazuri	%	Nr. cazuri	%	Nr. cazuri	%	%	%
Total	9904	100	9317	100	9908	100	6.3	0.04
Profesori	4796	48.4	4530	48.6	5111	51.6	12.8	6.6
Colaboratori al instituției de învățământ	1138	11.5	965	10.4	1134	11.4	17.5	-0.4
Părinți	1258	12.7	1133	12.2	1192	12.0	5.2	-5.2
Copii	2712	27.4	2689	28.9	2471	24.9	-8.1	-8.9

Sursa: ANET/MECC

› Tabelul 10. Repartiția cazurilor VNET identificate de către instituțiile de învățământ în funcție de tipul instituției (nr., %)

	2017		2018		2019		Rata de creștere 2019/2018	Rata de creștere 2019/2017
	Nr. cazuri	%	Nr. cazuri	%	Nr. cazuri	%	%	%
Total	9904	100	9317	100	9908	100	6.3	0.04
Instituții de învățământ primar și secundar general	9729	98.2	9003	96.6	9446	95.3	4.9	-2.9
Școli Profesionale	122	1.2	251	2.7	388	3.9	54.6	218.0
Colegii	17	0.2	37	0.4	50	0.5	35.1	194.1
Instituții rezidențiale	36	0.4	26	0.3	24	0.2	-7.7	-33.3
Centre de creație	0		0		0			
Școli sportive	0		0		0			

Sursa: ANET/MECC

› Tabelul 11. Repartiția cazurilor VNET înregistrate de către serviciul „Telefonul copilului”, după sursa sesizării, %

Total		Adulți	Copii
	2017		82.7
2018		81.7	22.4
2019		83.4	16.6

Sursa: STC/MSMPS

› Tabelul 12. Repartiția cazurilor VNET înregistrate de către serviciul "Telefonul copilului" în funcție de relația cu agresorul, pe tipuri de abuz, %

	Violență fizică și psihologică			Violență psihologică			Violență sexuală		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019
Total	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Părinte/Îngrijitor/Concubin/Rudă	69.5	61.9	61.2	67.0	52.8	52.9	42.9	38.5	25.0
Pedagog/Educator/Dădacă	9.6	18.8	21.6	13.6	24.5	33.3			
Persoană străină/Vecin	15.7	15.0	9.4	15.9	20.8	11.8	50.0	61.5	37.5
Copil	4.0	4.4	8	2.3	1.9	2.0	7.1		37.5
ATL/Politișt	1.2			1.1					

Sursa: STC/MSMPS

› Tabelul 13. Distribuția numărului cazurilor VNET în privința cărora ATL a dispus aplicarea măsurii plasamentului de urgență, pe medii de reședință, sexe și grupuri de vârste ale copiilor victime (nr., %)

	2017		2018		2019		Rata de creștere 2019/2018	Rata de creștere 2019/2017
	Nr. cazuri	%	Nr. cazuri	%	Nr. cazuri	%	%	%
Total	510	100	500	100	500	100	0	-2.0
Pe medii de reședință								
Urban	202	39.6	176	35.2	176	35.2	0	-12.9
Rural	308	60.4	324	64.8	324	64.8	0	5.2
Pe sexe								
Băieți	259	50.8	237	47.4	225	45.0	-5.1	-13.1
Fete	251	49.2	263	52.6	275	55.0	4.6	9.6
Pe grupuri de vârste								
0-2 ani	103	20.2	106	21.2	85.0	17.0	-19.8	-17.5
3-6 ani	120	23.5	119	23.8	121	24.2	1.7	0.8
7-17 ani	287	56.3	275	55	294	58.8	6.9	2.4

Sursa: ATN/MSMPS, CER 103

› Tabelul 14. Repartiția numărului cazurilor VNET în privința cărora ATL a dispus aplicarea măsurii plasamentului de urgență, în funcție de forma de plasament (număr și %)

	2017		2018		2019		Rata de creștere 2019/2018	Rata de creștere 2019/2017
	Nr. cazuri	%	Nr. cazuri	%	Nr. cazuri	%	%	%
Total cazuri	510	100	500	100	500	100	0.0	-2.0
Rude sau a alte persoane cu care copilul deține relații apropiate	53	10.4	76	15.2	64	12.8	-15.8	20.8
Servicii de plasament de tip familial	92	18.0	123	24.6	148	29.6	20.3	60.9
Servicii de plasament de tip rezidențial	365	71.6	301	60.2	288	57.6	-4.3	-21.1

Sursa: ATN/MSMPS, CER 103

› Tabelul 15. Evoluția numărului ordinelor de restricție de urgență emise de către poliție (număr și %)

	2017	2018	2019	Rate de creștere 2019/2018	Rate de creștere 2019/2017
Total ordine (nr.)	2161	3877	4250	9.6	96.7
Pentru protecția copilului victimă (nr.)	353	305	260	-14.8	-26.3
Pondere ordinelor de restricție de urgență pentru protecția copilului victimă în total (%)	16.3	7.9	6.1		

Sursa: IGP/MAI

› Tabelul 16. Evoluția numărului demersurilor înaintate de către poliție instanțelor de judecată pentru emiterea ordonanței de protecție (număr și %)

	2017		2018		2019		Rata de creștere 2019/2018	Rata de creștere 2019/2017
	Nr. dem.	%	Nr. dem.	%	Nr. dem.	%	%	%
Total demersuri înaintate	724	100	382	100	321	100	-16.0	-55.7
Pentru protecția cuplului părinte-copil	136	18.8	171	44.8	66	20.6	-61.4	-51.5
Pentru protecția copilului victimă	36	5.0	60	15.7	17	5.3	-71.7	-52.8
Pentru protecția femeilor/ bărbaților victime	552	76.2	151	39.5	238	74.1	57.6	-56.9

Sursa: IGP/MAI

› Tabelul 17. Evoluția numărului ordonanțelor de protecție aflate în supravegherea poliției (număr și %)

	2017		2018		2019		Rata de creștere 2019/2018	Rata de creștere 2019/2017
	Nr. ord.	%	Nr. ord.	%	Nr. ord.	%	%	%
Total	878	100	666	100	710	100	6.6	-19.1
Victime cuplu mamă-copil	238	27.1	179	26.88	179	25.2	0.0	-24.8
Copii victime	15	1.7	26	3.90	9	1.3	-65.4	-40.0
Femei/Bărbați victime	625	71.2	461	69.22	522	73.5	13.2	-16.5

Sursa: IGP/MAI

› Tabelul 18. Evoluția infracțiunilor îndreptate împotriva copiilor, pe tipuri de abuz (număr și %)

	2017		2018		2019		Rata de creștere 2019/2018		Rata de creștere 2019/2017	
	Nr. infr.	Nr. vict.	Nr. infr.	Nr. vict.	Nr. infr.	Nr. vict.	Infr. %	Vict. %	Infr. %	Vict. %
Total	1337	1401	1373	1409	1239	1304	-9.8	-7.5	-7.3	-6.9
Violență fizică	293		275		238		-13.5		-18.8	
Violență psihologică	98		82		71		-13.4		-27.6	
Violență sexuală	333		398		396		-0.5		18.9	
Neglijare	22		102		63		-38.2		186.4	
Exploatare	5		2		1		-50.0		-80.0	
TFU	79		64		83		29.7		5.1	
Alte	507		450		387		-14.0		-23.7	

Sursa: IGP/MAI

› Tabelul 19. Distribuția infracțiunilor îndreptate împotriva copiilor, grupate pe tipuri de abuz, %

	2017	2018	2019	Diferența 2019/2018	Diferența 2019/2017
	Total	100	100	100	
Violență fizică	21.9	20.0	19.2	-0.8	-2.7
Violență psihologică	7.3	6.0	5.7	-0.2	-1.6
Violență sexuală	24.9	29.0	32.0	3.0	7.1
Neglijare	1.6	7.4	5.1	-2.3	3.4
Exploatare	0.4	0.1	0.1	-0.1	-0.3
TFU	5.9	4.7	6.7	2.0	0.8
Alte	37.9	32.8	31.2	-1.5	-6.7

Sursa: IGP/MAI

› Tabelul 20. Repartiția numărului de infracțiuni cu caracter sexual îndreptate împotriva copiilor, pe tipuri (număr și %)

	2017		2018		2019		Rata de creștere 2019/2018	Rata de creștere 2019/2017
	Nr. infr.	%	Nr. infr.	%	Nr. infr.	%	%	%
Total	333	100	398	100	396	100	-0.5	18.9
Raportul sexual cu o persoana care nu a împlinit vârsta de 16 ani	125	37.5	137	34.4	133	33.6	-2.9	6.4
Violul	90	27.0	104	26.1	111	28.0	6.7	23.3
Ațiuni violente cu caracter sexual	57	17.1	57	14.3	46	11.6	-19.3	-19.3
Ațiuni perverse, hărțuire sexuală, pornografia infantilă	60	18.0	99	24.9	104	26.3	5.1	73.3
Alte infracțiuni	1	0.3	1	0.3	2	0.5	100	100

Sursa: IGP/MAI

› Tabelul 21. Evoluția numărului copiilor supuși examinărilor specializate (număr și %)

	2017	2018	2019	Rata de creștere 2019/2018, %	Rata de creștere 2019/2017, %
Copii supuși constatării medico-legale la solicitarea poliției	544	611	878	43.7	61.4
Copii audiați conform Art. 110¹	195	209	266	27.3	36.4
Copii referiți SAP	204	217	248	14.3	21.6

Sursa: IGP/MAI, PG

› Tabelul 22. Repartiția copiilor audiați în condiții speciale conform art. 110¹, în funcție de calitatea în procesul penal (număr, %)

	2017		2018		2019		Rata de creștere 2019/2018	Rata de creștere 2019/2017
	Nr. copii	%	Nr. copii	%	Nr. copii	%	%	%
Total copii audiați în condiții speciale	195	100	207	100	266	100	28.5	36.4
Victime ale violenței în familie	35	17.9	39	18.8	54	20.3	38.5	54.3
Victime ale abuzului sexual, inclusiv TFU	118	60.5	121	58.5	143	53.8	18.2	21.2
Martori ale infracțiunilor	42	21.5	39	18.8	61	22.9	56.4	45.2
Copii cu vârstă cuprinsă între 14-18 ani	0		3	1.4	3	1.1	0	
Victime/martori a altor infracțiuni decât cele prevăzute de art. 110¹	0		5	2.4	5	1.9	0	
Persoane cu dizabilități (aduți)	0		2	1.0				

Sursa: PG

Centrul Național de Prevenire a Abuzului față de Copii



MD – 2069, Chișinău,
Str. Calea Ieșilor 61/2
E-mail: office@cnpac.md

www.cnpac.md

tel.: +373 22 758 806
+373 79 880 211
fax: +373 22 748 378